În acest număr:

DIN TATĂ ÎN FIU

(paginile 5-6-7)

Aliatul frig

(paginile 18-19-20)

Programul de radio și televiziune

(paginile 21-22)

Artista emerită Angela Moldovan.
Fotografie de B. DUNĂREANU

Bibliotecă centrală
Regiunea
Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

Nr. 6 (402) — 9 februarie 1963

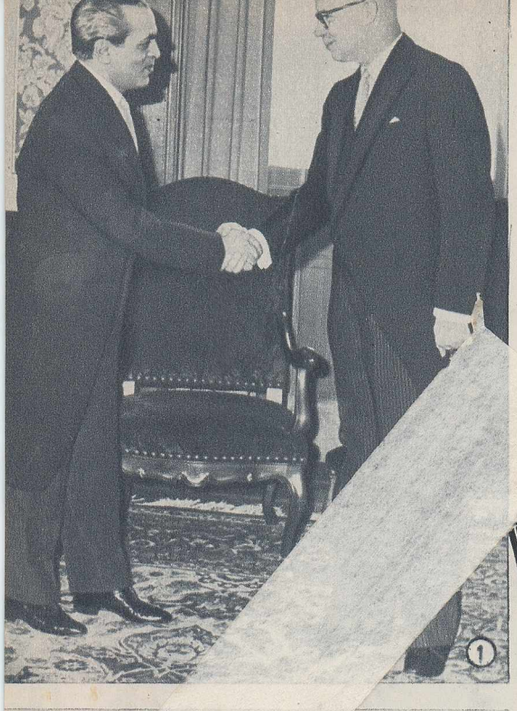

fotocronica FLACARII

In einigen europäischen Städten wird das Trinkwasser knapp

Foto: Keystone

So wie die Wiener, leiden auch die Einwohner von Rotterdam unter Mangel an frischem Wasser. Das normalerweise aus dem Rhein aufbereitete Trinkwasser ist in diesen Frosttagen zu sehr mit Salzwasser aus der Nordsee vermischt. Aus Tankwagen und an besonderen Hydranten können die Rotterdamer einwandfreies Trinkwasser erhalten — für 15 Pfennig je Liter

Wien: Kein Wasser und keine Regierung

Korrespondenten WOLFRAM KÖ

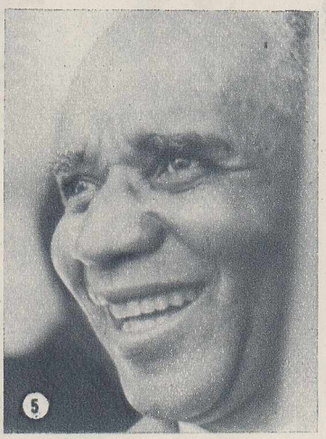

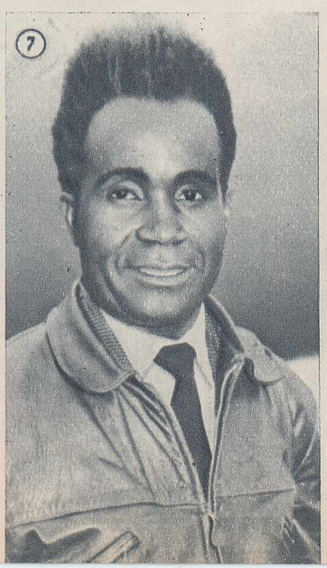

① Ambasadorul extraordinar şi plenipotenţiar al R.P. Romîne în Elveţia, Vasile Dumitrescu (stînga), şi-a prezentat scrisorile de acreditare preşedintelui Confederaţiei Elveţiene, dr. Willy Spühler.

② Uniunea Societăţilor de Cruce Roşie şi Semilună Roşie din U.R.S.S. a trimis în dar poporului Somaliei, care a avut mult de suferit de pe urma unor inundaţii catastrofale, medicamente şi diferite produse.

③ La Londra s-au desfăşurat recent tratative în problema viitorului regim constituţional al Swazilandului. Conducătorii africani (care în mod demonstrativ au participat la tratative în ţinuta vestimentară şi cu podoabele tradiţionale africane) au cerut ca protectoratului britanic Swaziland — situat în sudul Africii, la graniţa dintre Republica Sud-Africană şi colonia portugheză Mozambic — să i se acorde posibilitatea de a se autoadministra şi, în cele din urmă, independenţa deplină.

④ 15 pfenigi litrul de apă!... Ziarul vest-german „Die Welt" publică fotografia de mai sus înfăţişînd locuitori din Rotterdam (Olanda) stînd la coadă pentru a cumpăra... apa de băut. În explicaţia dată de ziar acestei fotografii se arată că, din cauza gerului puternic, locuitorii oraşului olandez — la fel ca şi vienezii — duc lipsă de apă.

⑤ Dr. Hastings Banda, lider al Partidului Congresul Malawi, a fost numit la 1 februarie prim-ministru al guvernului Nyasalandului. Acordarea autonomiei teritoriului Nyasaland şi crearea guvernului condus de H. Banda constituie un pas important pe calea dobîndirii deplinei independenţe a acestui teritoriu.

⑥ Purtînd pancarte pe care sta scris: „Nici o armă atomică pe pămîntul german", „Pentru o zonă denuclearizată în Europa centrală", numeroşi adepţi ai mişcării pentru dezarmare nucleară din Düsseldorf (R.F.Germană) au demonstrat pe străzile oraşului, protestînd împotriva politicii Bonnului de înarmare atomică.

⑦ Kenneth Kaunda (în fotografie), lider al Partidului Unit al Independenţei Naţionale, şi alţi doi miniştri din guvernul Rhodesiei de nord au fost reţinuţi de poliţie la Salisbury (Rhodesia de sud). Întorşi din Nyasaland, unde au participat la ceremonia instalării noului guvern, ei n-au mai putut părăsi aeroportul din Salisbury, întrucît au refuzat să declare unde intenţionează să meargă.

⑧ Congresul ţăranilor mexicani a hotărît înfiinţarea unei noi organizaţii — „Centrul ţărănesc independent" — care va lupta pentru efectuarea unei reforme agrare radicale. În fotografie: aspect de la o conferinţă de presă a liderilor noii organizaţii.

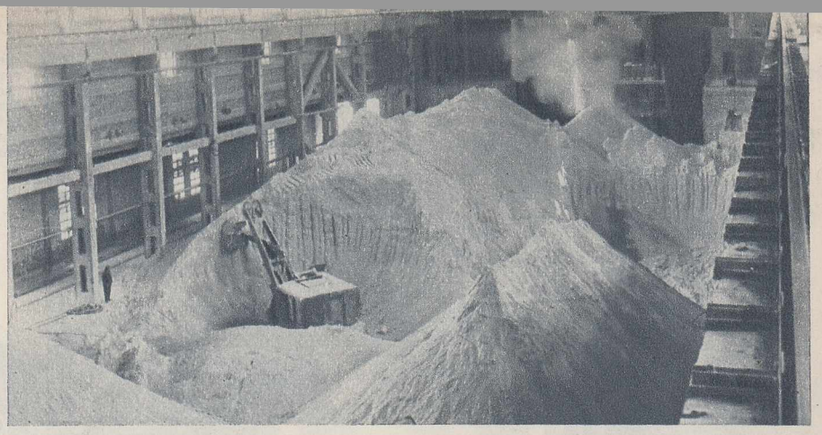

Comunicatul Direcției Centrale de Statistică cu privire la îndeplinirea planului de stat al R.P.R. pe anul 1962 consemnează noi și importante succese în desăvîrșirea construcției socialismului în țara noastră. Imaginile alăturate sînt luate în cîteva întreprinderi care și-au adus contribuția lor prețioasă la realizarea acestor succese. În anul 1962 producția de utilaje tehnologice pentru industria chimică a fost de 141% față de cea efectivă a anului 1961. Asemenea utilaje produc și uzinele „Vulcan" din București, de la care vă prezentăm imaginea de față (fotografia din stînga, sus). Și industria îngrășămintelor chimice a obținut succese. Cantitatea totală de 131.000 tone realizate în 1962 reprezintă 151% față de producția anului 1961. În fotografie (dreapta, sus): o imagine de la Uzinele de acid sulfuric și superfosfați de la Năvodari. Industria de încălțăminte din piele a dat 21.040.000 de perechi încălțăminte, adică 106% față de anul 1961. Iată o imagine de la fabrica „Flacăra roșie" din București (fotografia din dreapta).

fotocronica FLACĂRII

Muncitorul tîmplar Bosneac Ladislau, de la G.A.S. din Giarmata, regiunea Banat, deputat în sfatul popular al comunei din anul 1956, a fost din nou propus candidat al F.D.P. în circumscripția electorală comunală nr. 35, pentru alegerile de la 3 martie. ←

Tinerii din comuna Basarabi, regiunea Dobrogea, care la 3 martie vor vota pentru prima oară, s-au întîlnit zilele acestea în sala căminului cultural din comună cu tovarășul Ion Tănase, pensionar ceferist, care le-a vorbit despre farsa electorală de pe vremea regimului burghezo-moșieresc. ↓

„Luna cărții la sate" se desfășoară în întreaga țară sub semnul a numeroase și variate manifestări: recenzii și prezentări de cărți, „serbări ale cărții", caravane, standuri, montaje literare etc. În fotografia noastră: o expoziție a cărții organizată la căminul cultural din Lipănești, regiunea Ploiești.

fotocronica FLACĂRII

Numeroși colectiviști de la Găiseanca, regiunea Galați, urmează cu mult interes cursurile învățământului agrozootehnic. Ei vin adesea, după cursuri, la inginerul agronom al gospodăriei, căruia îi cer lămuriri suplimentare în legătură cu lecțiile audiate.

4.000 de studenți din diferite centre universitare din țară își petrec vacanța de iarnă în tabere la munte. Iată un grup de studenți bucureșteni, gata de plecare spre taberele de la Predeal, Sinaia etc.

O imagine rar întîlnită: ghețurile au pus stăpînire pe largul portului Constanța. Fotografia a fost luată de pe digul de larg; în fund se zăresc construcțiile de pe coastă. →

Cooperativa „Casa de modă" din București a organizat zilele acestea în stațiunile de pe Valea Prahovei o originală prezentare de modele de costume pentru turism și sporturi de iarnă. ↓

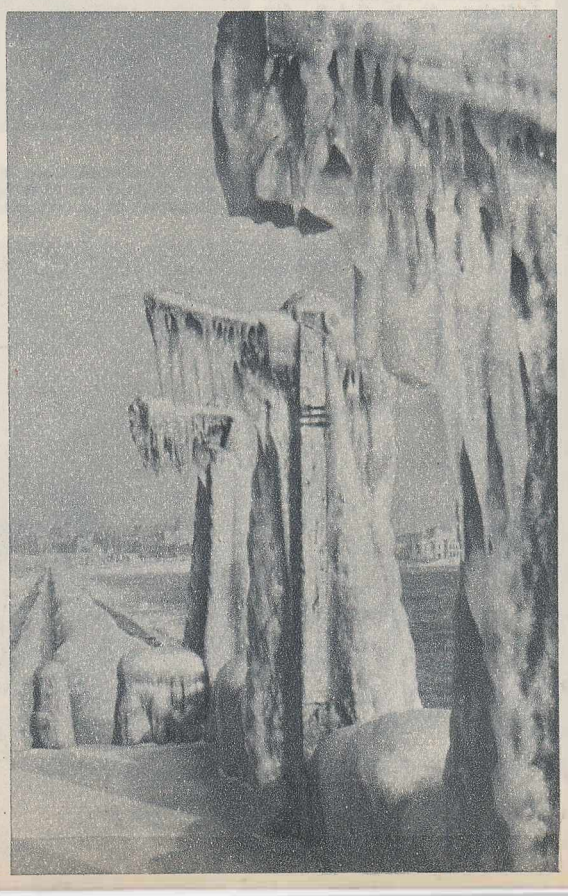

DUPĂ TREIZECI DE ANI

de Ion BĂNUȚĂ

Sînt 30 de ani de atunci. Lucram în Atelierele C.F.R. Griviția și aveam 18 ani. Amintirile se succed și, cu vechi glas de tunet, răzbat ca un ecou parcă și azi prin hățișul acelei nedrepte orînduiri, patronate de niște regi în țiței sau în cărbune, cu înalta și foarte interesata binecuvîntare a unei coroane a tuturor fărădelegilor.

Dar să rechemăm o clipă vremea aceea neagră și tristă. București se împărțeau în două. De o parte palate somptuoase, de alta cocioabe. Oameni de bani gata și oameni în mizerie. Să urmărim în treacăt firul Căii Griviței. Pornind din Victoriei ea șerpuiește către Gara de Nord și apoi o ia aproape drept către Piața Chibrit, lăsînd în stînga depoul C.F.R. și Atelierele Griviția, unde lucrează peste 7.000 de oameni. De o parte și de alta a Căii Griviței sînt diseminate circiumi, prăvălii, case mizere. În fund se află cartierul. Din el se revarsă în Calea Griviței, în fiecare dimineață, ca într-un fluviu, mii de ceferiști de pe străzile Curtea de Argeș, Caraiman, Siret, Cutarida, Lotru, Lainici, grăbind către ateliere.

15 februarie 1933. La porți, pichete de muncitori. Grevă la C.F.R., condusă și organizată de comuniști. Sînt printre greviști. Cerul este de plumb. Timpul ne ru cu dinții lui de gheață. Pe o grămadă ime să de nisip, în curtea atelierelor, ca talaz în furtună, sîntem mii și mii de oame Strigăm cu inima, cu mintea și cu gla lozincile: „Vrem pîine!", „Jos curbele sacrificiu!", „Să se recunoască comitetul fabrică!", „Cerem eliberarea delegați arestați!", „Vrem libertate!" Cu noi și p noi sirena cheamă într-una la luptă. sirena Griviței parcă e trasă de mii și m de mîini nevăzute, și glasul ei îl aud Buc rești, Romînia, lumea.

Alături de mine un bătrîn lăcătuș str ziua întreagă aceste două cuvinte: „2 le El primise la chenzină un plic în care e numai 2 lei. Plicul era o mostră a salar lui acelei vremi. Către seară acest grev înalt și subțire, ca un plop bătut de vî abia de-și mai poate articula cuvinte În zori e secerat și el de o mitralieră uciga

15 februarie 1933. Marea grevă a cefe tilor. 16 februarie, măcelul. Apoi drun către închisori. Și după aceea lupta, car fost îndelungată și grea. Înfruntînd greu ți — uneori de necrezut — comuniștii, frunte cu conducătorul marilor bătălii clasă din ianuarie-februarie 1933, to rășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, au chen poporul la luptă împotriva exploatării a fascismului, pentru libertate, pentru fe cire.

23 August 1944. Zăvoarele au căzut. bertatea a intrat cu pași mari pe toate p tile, pe toate ușile. Azi, Republica Popul Romînă, cu inimi fremătătoare și cu vis înalte, suie pe firul unui vis de aur: de vîrșirea construirii socialismului.

16 februarie 1963. 30 de ani de la mar lupte ale ceferiștilor. Vechea Cale, care februarie 1933 era tristă și săracă, cu pum ridicați, cu poliție și jandarmi, cu colibe circiumi la tot pasul, este acum de nere noscut.

De la Gara de Nord și pînă la Podul C stanța (asta pînă în clipa de față) se rid un șir neîntrerupt de palate de cîte 8 p la 12 etaje, cu antenele televizoarelor fipte în cer, cu magazine ultramoderne cu flori, cu multe flori la balcoane și jur. Și totuși altceva este mai importa mai definitoriu în Griviția noastră. Te a aici în fața unor oameni noi. Fețele de soare îi exprimă pe ei și vremea lor, primind astfel totul. Ei au devenit stăpî noilor palate, ei sînt fala noii Griviție, f Republicii.

Și Atelierele Griviția, vechi și triste al dată, cu un utilaj uitat de Dumnezeu, și-schimbat cu totul înfățișarea, devenin Uzinele „Griviția roșie" cu hale și utilaje noi, moderne, cu cantină și dispensare construite conform cu visul celor care cu 30 de ani în urmă și-au lăsat inimile în împărăția gerului, străpunse de gloanțele vră- mașe pe acea vestită și de neuitat grămadă nisip din curtea atelierelor.

Și fiii muncitorilor de atunci sînt az ingineri, maiștri vestiți, specialiști cu mul carte, ori profesori, ofițeri, medici s savanți, activiști de frunte ai partidului statului, sînt fruntași ai muncii socialist au decorații pe piept, dar mai ales au înain un viitor de aur.

Griviția am văzut-o și am străbătut-o acel februarie 1933, o văd și o străbat a și mîine mereu. Bucuria de a o ști atît d vie și atît de frumoasă este neîncăpută haina săracă a cuvintelor. Toate gîndurile toate simțămintele se îndreaptă spre iubi tul nostru partid care ne-a condus în lupt împotriva asupririi, care ne-a învățat cu să construim societatea nouă, socialistă care deschide în fața noastră perspectivel mărețe ale zilei de mîine.

DIN TATĂ ÎN FIU

La cazane: meșterul principal Gavrilă Jucan (dreapta), împreună cu sudorul Mihail Farkaș, pe care l-a calificat la locul de muncă.

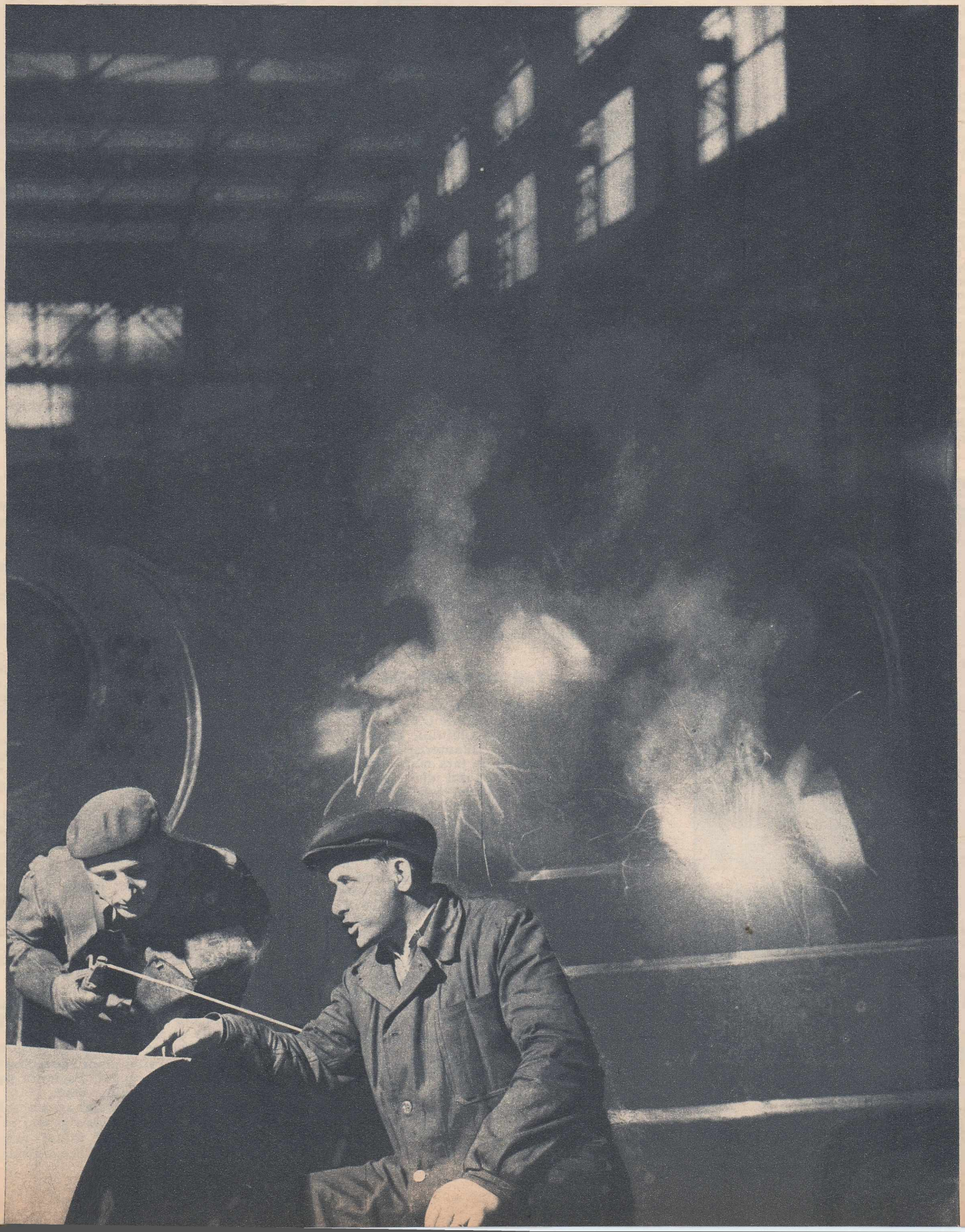

DIN TATĂ ÎN FIU

În aceste zile, Gavril Vădeanu are și o altă ocupație: e ghid. Povestește tinerilor muncitori care vin la muzeu despre neînfricatele lupte ale părinților lor, petrecute acum 30 de ani.

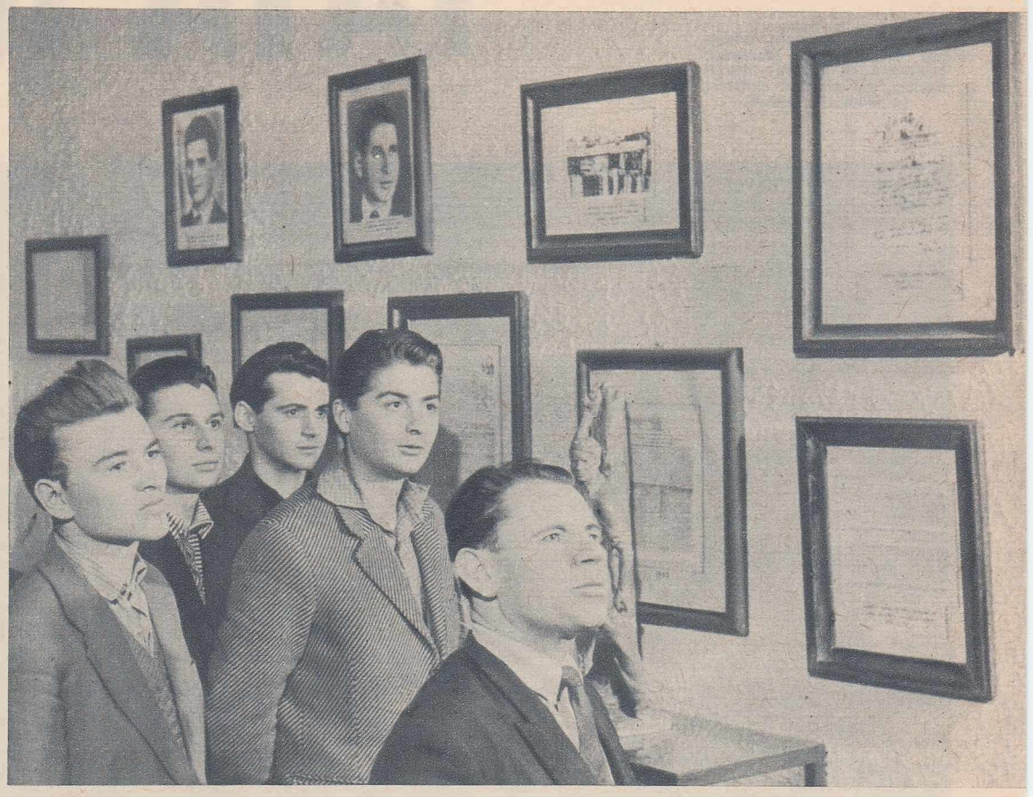

Doi oameni povestesc. Amîndoi sînt muncitori. Lucrează împreună de peste 30 de ani. Marile lupte de clasă din vechea Romînie i-au suit pe baricade și i-au înfrățit.

— Frumos povestești, tovarășe Vădeanu. Zi-i oleacă mai rar, ca să se poată ține plaivazul de gura dumitale.

— Eram goi ca pasărea cînd se naște în cuib. Cînd luam leafa, la lichidare unii dintre noi băgam în buzunar 4-5 lei. Dar în fruntea noastră, a muncitorilor, era un mare înțelept care ne îndemna, ne învăța și ne organiza: Partidul Comunist din Romînia. Du-te dumneata, ca să te convingi, pînă aci, la clubul nostru, la muzeu, să vezi documente, să vezi ce comunica poliția din Cluj către cea din București. Zicea că ne-am solidarizat cu greviștii grivițeni. Trăbă să-ți spun că o fi fost ea, poliția, burgheză și reacționară, dar de data aceasta a avut dreptate. Așa a fost: ne-am solidarizat. Că altfel nu se putea. Nu ne-a fost frică de nimeni. Uite, baci Pavel Racz, care-i mai bătrîn ca mine cu 9 ani, poate să-ți spună și dumnealui.

— Apăi greva a început la noi, la atelierele C.F.R. Cluj, în dimineața lui 13 februarie '33. Directorul atelierelor a fugit la București să spună mai marilor săi ce și cum e situația. Cînd s-a înapoiat, tremura ca varga. Nici un muncitor de la ateliere nu mai lucra nimic. Toți, ca un singur om, ocuparăm atelierele. Directorul l-a adus pe comandantul corpului de armată. Demagogia discursului său era mai mare ca gradele de pe umăr. „În țara asta nimeni n-a murit de foame. Încetați greva și veți primi drepturile voastre". Dracu' l-o fi crezut, noi — ba! Atunci să fi văzut dumneata ce-au făcut domnii. Au adus trei regimente care au înconjurat atelierele: 83 infanterie, 3 transmisiuni și 31 artilerie grea. Toate au fost puse într-o singură poziție: de tragere. Noi n-aveam nici măcar o pușcă. Ne-am apărat cu ce-am putut, cu motopompe, cu țevi fierbătoare, cu piulițe, cu bulane, toate au fost pentru noi arme. Dar cea mai puternică armă pe vremea aceea n-o avea nici regele, nici armata, nici poliția. Numai noi o aveam: arma aceasta era conștiința de luptători pentru binele oamenilor de rînd.

Muncitorul Gheorghe Sabău și soția, locatari ai blocului-turn din Cluj.

Toți muncitorii sînt frați

Cluj, februarie 1933. Noaptea e geroasă. Muncitorii au ocupat atelierele C.F.R. Tunurile, așezate pe cetățuia Clujului, au gurile îndreptate spre ateliere. Infanteriștii primesc ordin să încarce armele în fața muncitorilor. Unui muncitor din pichetul de pază i-au înghețat picioarele. Pantofii n-au tălpi. Un tovarăș mai tînăr îi dă pantofii lui. Sînt prea mici. Îi încalță fără ciorapi. Femeile, soțiile greviștilor, vin la poarta atelierelor. Cu un dărab de pită. Au venit degeaba. Poliția le înjură și le gonește. Muncitorii de la „Dermata", de la fabrica de mobilă și de la alte multe fabrici au umplut străzile. Sînt solidari cu frații lor de la atelierele C.F.R. O locomotivă, care primește cale liberă peste voința agenților de siguranță, se apropie de ateliere. Fochistul aruncă peste gardul atelierelor pîine și țigări. E pîinea muncitorilor de la „Dermata", e pîinea muncitorilor de la alte fabrici clujene, e semnul de frate și de grijă pentru greviști.

Bătălie pe alte fronturi

Mulți dintre ceferiștii clujeni care au participat la greva din '33 sînt azi la pensie. O parte însă lucrează și acum. Gavril Vădeanu, pe care l-ați cunoscut la începutul acestor însemnări, e tehnician principal la resortul piese de schimb.

— Acum — zice Gavril Vădeanu — altul ne este destinul. Noi ni-s stăpîni. Și pe viața noastră, și pe ateliere. Tocmai de aceea muncim cu atîta drag.

Vădeanu e comunist. Fapt pentru care luptă pe multe fronturi. De pildă, pe cel al învățăturii. Nu mai era chiar tînăr, dar nu s-a lăsat. A făcut școala de maiștri de trei ani. În 1962 a absolvit Universitatea serală de marxism-leninism. Muncitorilor tineri le spune adesea: „Cine nu învață, nu știe să construiască socialismul". Un tînăr lăcătuș s-a plîns mai demult lui Vădeanu că e nemulțumit de categoria de salarizare în care a fost încadrat. „N-am ce-ți face, feciorule — a zis Vădeanu. Ai școală puțină. Vechea zicală sună astăzi așa: ai carte, ai calificare, ai parte și de salariu bun!" „Nici dumneata nu mă iubești" — a conchis tînărul cu amărăciune. Dar Vădeanu a vrut să-i dovedească că-l iubește. Și încă mult. Nu l-a scăpat din ochi. L-a luat sub aripa sa. Cu dojană, cu vorbă caldă, cu metode foarte personale dar partinice, Vădeanu l-a determinat pe tînărul lăcătuș să se înscrie la școala medie. Astăzi, cînd îl zărește prin curtea atelierelor, Valer Ghețe, în loc de salut, îi spune fostului participant la greva din '33: „Tovarășe Vădeanu să-mi ții pumnii că la vară dau maturitatea".

Cînd s-a aflat în grevă — acum 30 de ani — Eugen Cira era cazangiu. Azi încă îl țin bine și puterile și anii. E prim-maistru la secția a II-a cazangerie. Cira e un pasionat al tehnicii noi. Are vreo cinci inovații și e mereu în căutarea altora noi. Pasiunea pentru muncă, pentru tehnica nouă, Cira o socotește trăsătura caracteristică a membrului de partid: „Dacă ești tehnician și lași să-ți fugă noul în tehnică și nu-l prinzi, și nu-l pui la slujirea țării nu ești bun constructor al socialismului".

Mi se pare că dacă aş adăuga ceva aş strica totul. De aceea pun punct.

Să vă trăiască copiii!

Aflîndu-mă la Cluj, aş fi vrut să stau la amintiri cu mulţi muncitori de la atelierele C.F.R. aflaţi acum trei decenii în grevă. Dar unii despre care mi s-a vorbit nu mai sînt. Au murit cu mulţi ani în urmă. Alţii sînt pensionari şi nu mai vin la ateliere decît întîmplător, ca să-şi vadă prietenii şi tovarăşii.

Clujul a fost însă darnic cu mine oferindu-mi şi o surpriză plăcută, şi o mare bucurie. Am întîlnit la atelierele C.F.R. „16 Februarie" foarte mulţi copii ai foştilor participanţi la greva de acum 30 de ani.

Credeţi că e o întîmplare? Nicidecum. Există locuri de muncă, şi nu puţine, în care oamenii lucrează din tată în fiu. Aşa stau lucrurile şi la atelierele C.F.R. din Cluj. „Dumneata cine eşti?"—zic către un om brunet şi puternic. „Eu — face dumnealui — sînt feciorul lui Gavrilă Jucan. Mă cheamă tot Gavrilă, ca şi pe tata, care-i pensionar. Lucrez la serviciul dispeceri". Călăuza mea, un tînăr din comitetul U.T.M., mă face atent: „Tovarăşul Jucan juniorul e feciorul bătrînului ce s-a-nfruntat cu domnii în '33. Astăzi e maistru principal la serviciul dispeceri. Tot dînsul a realizat un dispozitiv pentru aplicarea sudurii automate la cisternele de vin. Are patru certificate de inovator".

Munceşte la atelierele C.F.R. din Cluj şi un alt tînăr al cărui tată le-a dat domnilor de furcă în '33. Îl cheamă Mihai Losoncky şi e electrician. Îndrăgostit de motoarele electrice, Mihai a propus o inovaţie menită să le protejeze.

Ar trebui să amintesc aci şi numele altor muncitori tineri — fii ai foştilor participanţi la greva din 1933 — pentru care munca şi dragostea pentru tehnică sînt atribute esenţiale. Unul e Alexandru Retişan, altul e Iosif Szabo XI. Amîndoi — şi nu i-am amintit pe toţi — deşi tineri, se bucură de respectul şi dragostea muncitorilor din ateliere. Părinţii lor, care îşi odihnesc acum bătrîneţile, se mîndresc cu ei. Au şi de ce!

Să vă trăiască copiii, veteranilor! Frumos i-aţi crescut şi i-aţi educat.

Studenţie şi tehnică modernă

În 1933 atelierele C.F.R. din Cluj erau nişte înjghebări rudimentare. Gerurile de iarnă îi prindeau pe muncitori sub cerul liber. Vremea noastră şi-a arătat semnele şi la atelierele C.F.R. din Cluj. Iată noul: hala de cazangerie, hala de tendere, o fierărie modernă, un cîntar de locomotive — înainte locomotivele erau trimise la Bucureşti pentru cîntărire — şi multe altele arată noile condiţii în care lucrează muncitorii atelierelor C.F.R.

Procesele tehnologice noi — multe realizate pe calea inovaţiilor — ca înlocuirea forjării libere la unele piese prin matriţare, înlocuirea sudurii manuale cu sudura automată, modernizarea maşinilor-unelte pentru prelucrări speciale, iată cîteva realităţi care vorbesc despre condiţiile de muncă în socialism.

În urmă cu 30 de ani, mulţi dintre lucrătorii atelierelor C.F.R. din Cluj abia ştiau să-şi scrie numele. Azi paisprezece muncitori care lucrează în schimbul de dimineaţă audiază după-masă cursurile Institutului politehnic. Patru muncitori sînt studenţi la cursurile de zi, scoşi din producţie, douăzeci sînt la şcolile de maiştri, iar o sută nouăzeci şi doi urmează cursurile învăţămîntului mediu.

Studenţi-muncitori, elevi-muncitori. Pasiune pentru tehnică, pentru învăţătură.

Pentru toate acestea şi pentru multe altele, acum trei decenii muncitorii din Romînia, conduşi de partidul comuniştilor, au urcat pe cea mai înaltă baricadă a luptelor de clasă. Pe ea au suit plini de încredere şi muncitorii de la atelierele C.F.R.-Cluj. Fapt pentru care am făcut drum lîngă cetăţuia Clujului, unde acum 30 de ani răsuna prelung sirena, acompaniată de cel mai drag cîntec muncitoresc:

„Hai la lupta cea mare
Rob cu rob să ne unim!"

George CIUDAN
Fotografii de S. STEINER

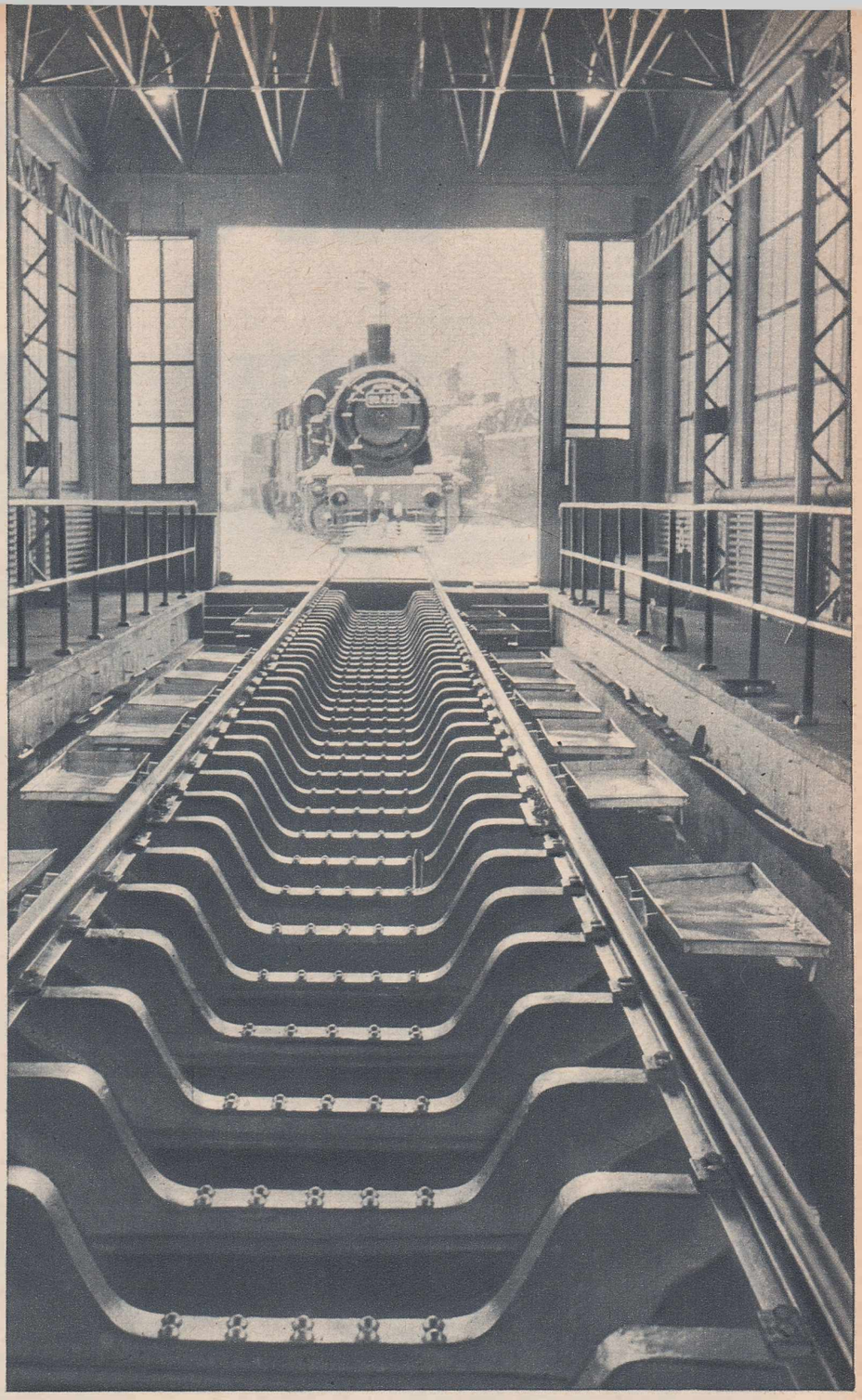

Una din numeroasele instalaţii care nu exista înainte la atelierele C.F.R. din Cluj: cîntarul de locomotive.

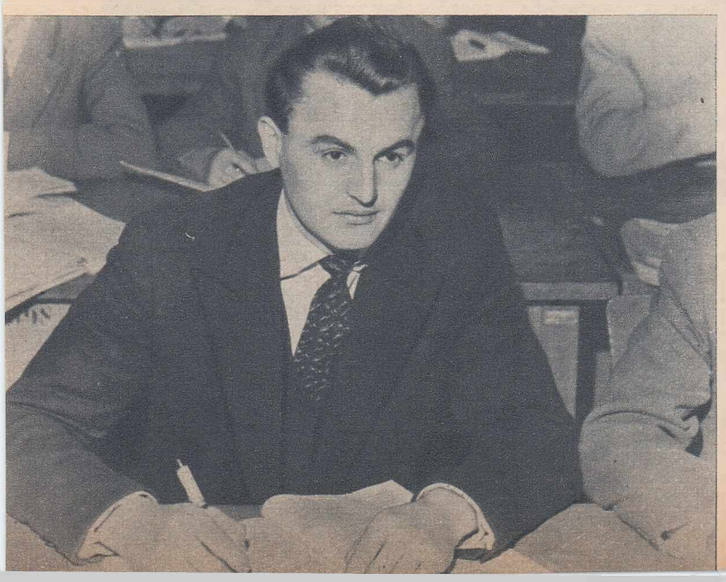

Ioan Inoan dimineaţa e cazangiu, după-amiaza student al Institutului politehnic din Cluj.

mărturii

La bibliotecă se face inventarul, astfel că sîntem nevoiți să renunțăm la clasica fotografie, de care cititorii erau nelipsiți. Dar și cea de față ne sugerează numărul mare al volumelor și cititorilor.

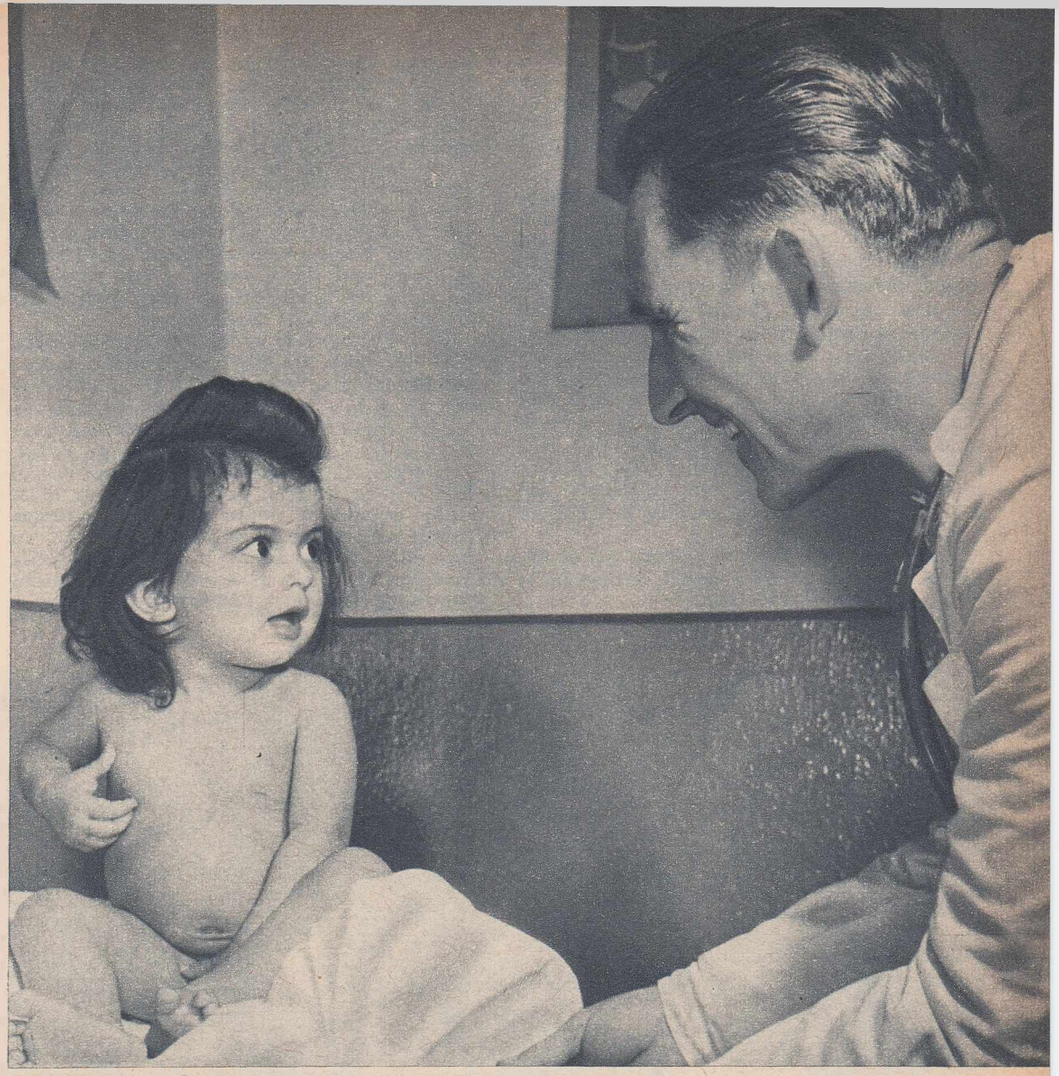

Dispensarul a devenit ceva obişnuit în viaţa siliştenilor. Micuţa Liliana este foarte bună prietenă cu „nenea doctoru"".

O carte plină de mucegai şi de pete galbene ne trimite la ţară. Dascălul care a scris-o, Badea Stănescu, a ajuns la vîrsta patriarhilor. I-am făcut o vizită acasă la dumnealui şi i-am pus în mînă monografia comunei Silişteni (regiunea Argeş) pe care s-a învrednicit s-o scrie în urmă cu 33 de ani, adică în 1930. Ca mulţi cărturari ai satelor, Badea Stănescu a fost şi a rămas un îndrăgostit al locurilor natale. Numai că acum 33 de ani autorul acestei monografii încerca cu fiece cuvînt al cărţii sale un sentiment de nesiguranţă şi amărăciune. Cartea dumisale, lipsită de pretenţii publicistice şi imagini literare, are un merit deosebit: arată vechea faţă a satului romînesc. Bătrînul învăţător s-a bucurat foarte şi ne-a rugat să adăugăm la vechile lui mărturii altele noi, să redactăm monografia de azi a Siliştenilor. E cam mult, dascăle. Nu ne-am pregătit condeiul pentru o monografie. Dar, oricum, întrucîtva vom satisface dorinţa dumneavoastră.

Aşa se trăia acum 33 de ani

Exact cum scrie monograful. Citäm: „*Sătenii se hrănesc foarte prost. Pe lîngă că obişnuiesc alimente puţin nutritive, dar nu ştiu nici să gătească o mîncare bună. Brînza, ouăle şi paserile le vînd la tîrg, iar copiii se hrănesc cu zer şi verdeţuri. Mămăliga este alimentul de căpetenie, pîine fac mai rar*".

Fiindcă ne prinde noaptea la Silişteni, cerem găzduire la o casă de gospodar. Ne poftеşte ţaţa Maria a lui Mitroi. Oasele înghеţate de ger se cer încălzite cu ceva băutură. Gazda se scuză şi spune că n-are vin, dar ne dă o ţuiculiţă slabă şi dulce. Ţaţa Maria ne invită la cină. Iarăşi se scuză: „Să ne iertaţi dacă n-o fi cina prea bogată. Anul care a trecut ne-a cam supărat. Am avut şi secetă, şi grindină. Dar tot am ieşit binişor. Că am muncit organizat, după ştiinţă şi cu maşinile". Ne serveşte o ciorbă de varză cu spinare de porc şi pe cuvînt că ne-a părut rău, şi iată de ce: în loc de o sfîntă mămăliguţă — nu cea pelagroasă din monografia bătrînului dascăl — ne-a vîrfuit un coş cu pîine albă. După care au urmat cîrnaţii şi caltaboşii. Tot cu pîine. Tot fără mămăligă. Cerem explicaţii: „Ţaţă Marie, caltaboşului îi stă bine cu mămăliguţa. Nu obişnuiţi?" „Ba da, dar mai rar — zice femeia. Dar să vă spunem drept: atîta mămăligă am mîncat în tinereţile noastre, de ne mirăm că n-a dat pelagra-n noi".

Mîncăm caltaboşi şi parcurgem vechea monografie a Siliştenilor: „*Mîncarea o iau pe o măsuţă joasă stînd toţi în jurul ei, mîncînd din acelaşi vas şi bînd apă cu aceeaşi oală. Locuinţele sunt făcute din bîrne de lemn, lipite cu pămînt sau tencuială de var... În camera de locuit, paturile sunt fără saltele, de multe ori şi fără aşternuturi. Ca mobilier în casă au o singură ladă*".

Ne uităm în casa nouă a ţaţei Maria şi avem elemente pentru o altă monografie. Mobilă nouă, plăpumi de lînă, covoare, aragaz, un raft cu cărţi beletristice şi de ştiinţă agricolă, acestea şi încă altele cer într-adevăr o nouă monografie a Siliştenilor, a satului romînesc contemporan.

Îl rugăm pe Badea Stănescu să ne vorbească despre unele lucruri pe care nu le-a cuprins cartea sa. De pildă, despre dinamica construcţiei de locuinţe din comuna lui de pe vremuri. Omul dă din umeri: „Ce dinamică, domnule? Aşa ceva nu exista. Ţăranul era mulţumit dacă nu-i intra lupul în casă pe fereastră". Despre o asemenea dinamică astăzi ne vorbesc însă tovarăşii de la sfatul popular comunal. În ultimii 18 ani în Silişteni s-au construit 212 case. Majoritatea din cărămidă şi acoperite cu tablă galvanizată.

Tinerii nu ştiu nimic...

Constantin Drăcea e un colectivist mai vîrstnic. Deocamdată, în ce priveşte munca nu l-a întrecut nimeni. De cîţiva ani se ţine mereu în frunte. Zice adesea: „Nu dau voie să se apropie de mine oboseala şi bătrîneţea". Poate tocmai pentru faptul că vrea să-şi ţină anii pe loc îi place să stea în mijlocul tinerilor. „Mă — zice el — voi nu ştiţi nimic din ce-a fost aici odată. Voi aveţi condiţii bune în toate privinţele. Să munciţi şi să învăţaţi dacă vreţi să mai stau cu voi de vorbă".

Într-adevăr tinerii, şi mai cu seamă copiii din Silişteni nu ştiu nimic din ceea ce a fost aici pe vremea cînd părinţii lor cîrpeau sărăcia cu altă sărăcie. Spre neuitare, le oferim cîteva citate din vechea carte a bătrînului dascăl: „*Din cauza proastei hrăniri, oamenii sunt anemici şi expuşi lesne boalelor şi degenerării*". După ce autorul arată că oamenii mor din cauza mizeriei, trece la alt capitol, al sănătăţii şi al instrucţiei publice. Şi notează: „*Nici medic, nici dispensar, nici cămin cultural. Numai o şcoală modestă, cu două săli de clasă*". Scris-a Badea Stănescu acum 33 de ani: „*Biblioteca şcoalei Silişteni numără 218 volume, citite de prea puţini săteni*". Iarăşi îl întrebăm

pe Badea Stănescu despre un lucru pe care nu l-a cuprins vechea sa carte: „Cîți copii din Siliștеni urmau în 1930 cursurile liceale și cele ale facultăților? Poate vă amintiți". Da, își amintește, perfect își amintește: *„Nici unul"*.

Notăm iarăși elemente pentru o nouă monografie a Siliștenilor: o școală de 8 ani cu 6 săli de clasă, două școli de 4 ani, o școală cu două clase, dispensar, doctor, felcer, moașă, farmacie, circumscripție veterinară, magazin universal, cămin cultural, 20 învățători și profesori (în 1930 în comună erau doi învățători). Fiindcă ne aflăm la bibliotecă, o întrebăm pe o fetișcană care e șefa cărților de aici să ne spună dacă știe cumva cîte cărți existau în Siliștеni în urmă cu 33 de ani: „Știu — zice bibliotecara — știu precis: 218. Însă nu știu cîți cititori existau atunci. Azi biblioteca din Siliștеni are 4.300 volume, 22 cercuri de citit și 1.000 de cititori".

Aflăm că 61 de copii ai colectiviștilor urmează cursurile școlilor medii, profesionale și ale diverselor facultăți.

nu știa nimeni. Exista altceva la Siliștеni. Exista o bancă populară înființată în 1904, banca „Înălțarea sfintei cruci", bancă ce i-a dus pe țărani la sapă de lemn. *„Sătenii din această comună* — notează monografu l — *sunt foarte împovărați de datorii pe la băncile și cămătarii din Pitești"*. Și mai departe: *„Arătura se plătește 200-500 lei la pogon"*. Așadar, dacă aveai un petic de pămînt și erai lipsit de vite de muncă plăteai arătura, sămînța și — în unele cazuri — zile de lucru, nu numai că te alegeai cu mai nimic, dar cîteodată rămîneai și dator.

Ni se spune că și azi colectiviștii din Siliștеni au fost creditați de bancă. Suma: 300.000 lei. Dar în cu totul alte condiții: pe termen lung și fără dobîndă. Gospodăria colectivă a primit împrumuturi pentru construcții, procurarea vitelor, pentru semințe de soi.

Holdele colectiviștilor din Siliștеni nu mai dau 700 kg porumb la hectar, ca în 1933. Anul trecut, cu toate condițiile vitrege, recoltele de porumb, pe multe suprafețe, au fost de 3.400 kg boabe la hectar. Mașinile moderne, hărnicia și agrotehnica înaintată și-au spus cuvîntul. „Pămîntul nu e sărac — cu deputatul Ion Bărbulescu, propus din nou candidat al Frontului Democrației Populare.

Constantin Drăcea, căruia îi place să spună lucrurile cele mai serioase în formă glumeață, își avertizează candidatul: „Ioane, eu spun aici, în public, un secret: te aleg la 3 martie, dar dacă nu dai zor să se facă fîntînă în satul Gogoșari, te trag la răspundere".

Vin să se întîlnească cu candidatul învățători și profesori din comună, colectiviști care studiază la învățămîntul agrozootehnic de trei ani, artiști amatori. Oamenii discută deschis despre unele neajunsuri, despre măsurile cele mai urgente în diverse sectoare. Discută ca la ei acasă. Cum vor și ce vor. Nu-i stinghерește nimeni.

Pe vremuri, la Siliștеni, ca în toată Romînia, altfel se făceau alegerile. Deschidem vechea monografie a acestei comune la capitolul „Politica" și citim: *„S-au întrebuințat și aici ca și pretutindeni mijloace nedemne: arestări, schingiuiri, bătăi, furturi de urne etc. spre a se înăbuși curentul mulțimii din această țară"*.

E ger cumplit. Totuși colectiviștii țin să verifice protecția tinerelor livezi de pruni altoiți.

Sînt, acestea și multe altele, elementele unei noi monografii a Siliștenilor? Sînt.

Pămîntul nu e sărac

Nu e, dar pentru Siliștеni a fost. De ce? Fiindcă — zicea monografu l — acum 33 de ani agricultura se făcea *„în mod primitiv"*. Vitele erau umbre, mașini nu existau, agrotehnică ne spune Ilie Cîu — cînd știi să-l lucrezi. A fost sărac cînd eram și noi calici și înnodam zdrențele. Acum ne străduim să facem agricultură modernă. Avem cu ce".

Candidatul nostru, omul nostru

La punctul de agitație de la căminul cultural vine lume multă. Vine să se întîlnească

Închidem vechea monografie a bătrînului dascăl și o punem în servietă. E prea amară. Se cere o nouă monografie a Siliștenilor. Pe măsura zilelor de azi. Cine-i cărturar legat de țară, cine trăiește la Siliștеni, s-o scrie!

G. MINIȘAN

Fotografii de Aurel COPOS

Candidatul F.D.P. Ion Bărbulescu se întîlnește cu alegătorii săi. Oamenii îi spun ce lucruri noi trebuie făcute în Siliștеni.

DISPUTĂ PE JUPITER

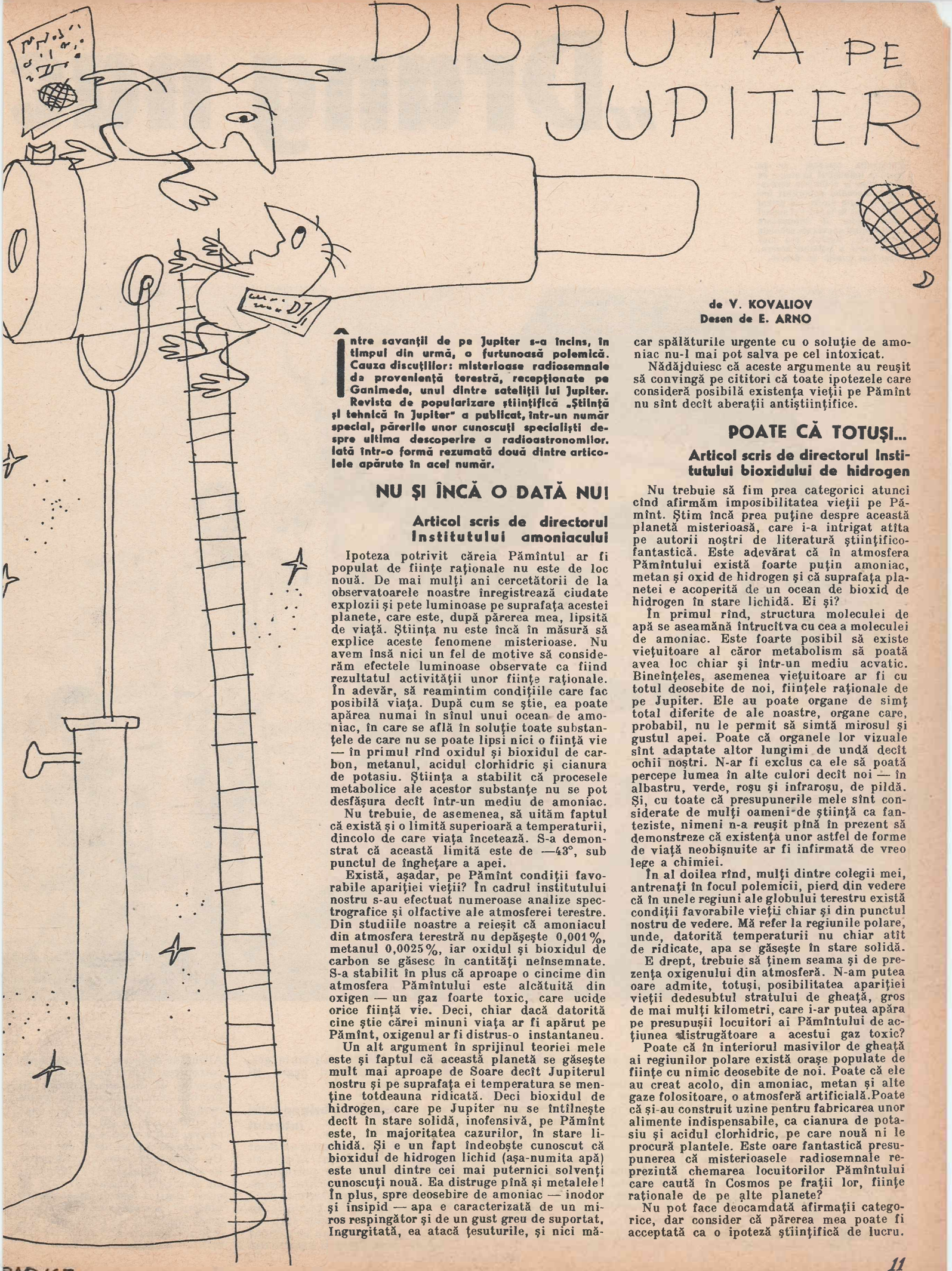

de V. KOVALIOV
Desen de E. ARNO

Între savanții de pe Jupiter s-a încins, în timpul din urmă, o furtunoasă polemică. Cauza discuțiilor: misterioase radiosemnale de proveniență terestră, recepționate pe Ganimede, unul dintre sateliții lui Jupiter. Revista de popularizare științifică „Știință și tehnică în Jupiter" a publicat, într-un număr special, părerile unor cunoscuți specialiști despre ultima descoperire a radioastronomilor. Iată într-o formă rezumată două dintre articolele apărute în acel număr.

NU ȘI ÎNCĂ O DATĂ NU!

Articol scris de directorul Institutului amoniacului

Ipoteza potrivit căreia Pămîntul ar fi populat de ființe rațională nu este de loc nouă. De mai mulți ani cercetătorii de la observatoarele noastre înregistrează ciudate explozii și pete luminoase pe suprafața acestei planete, care este, după părerea mea, lipsită de viață. Știința nu este încă în măsură să explice aceste fenomene misterioase. Nu avem însă nici un fel de motive să considerăm efectele luminoase observate ca fiind rezultatul activității unor ființe rționale. În adevăr, să reamintim condițiile care fac posibilă viața. După cum se știe, ea poate apărea numai în sînul unui ocean de amoniac, în care se află în soluție toate substanțele de care nu se poate lipsi nici o ființă vie — în primul rînd oxidul și bioxidul de carbon, metanul, acidul clorhidric și cianura de potasiu. Știința a stabilit că procesele metabolice ale acestor substanțe nu se pot desfășura decît într-un mediu de amoniac.

Nu trebuie, de asemenea, să uităm faptul că există și o limită superioară a temperaturii, dincolo de care viața încetează. S-a demonstrat că această limită este de —43°, sub punctul de înghețare a apei.

Există, așadar, pe Pămînt condiții favorabile apariției vieții? În cadrul institutului nostru s-au efectuat numeroase analize spectrografice și olfactive ale atmosferei terestre. Din studiile noastre a reieșit că amoniacul din atmosfera terestră nu depășește 0,001%, metanul 0,0025%, iar oxidul și bioxidul de carbon se găsesc în cantități neînsemnate. S-a stabilit în plus că aproape o cincime din atmosfera Pămîntului este alcătuită din oxigen — un gaz foarte toxic, care ucide orice ființă vie. Deci, chiar dacă datorită cine știe cărei minuni viața ar fi apărut pe Pămînt, oxigenul ar fi distrus-o instantaneu.

Un alt argument în sprijinul teoriei mele este și faptul că această planetă se găsește mult mai aproape de Soare decît Jupiterul nostru și pe suprafața ei temperatura se menține totdeauna ridicată. Deci bioxidul de hidrogen, care pe Jupiter nu se întîlnește decît în stare solidă, inofensivă, pe Pămînt este, în majoritatea cazurilor, în stare lichidă. Și e un fapt îndeobște cunoscut că bioxidul de hidrogen lichid (așa-numita apă) este unul dintre cei mai puternici solvenți cunoscuți nouă. Ea distruge pînă și metalele! În plus, spre deosebire de amoniac — inodor și insipid — apa e caracterizată de un miros respingător și de un gust greu de suportat. Ingurgitată, ea atacă țesuturile, și nici măcar spălăturile urgente cu o soluție de amoniac nu-l mai pot salva pe cel intoxicat.

Nădăjduiesc că aceste argumente au reușit să convingă pe cititori că toate ipotezele care consideră posibilă existența vieții pe Pămînt nu sînt decît aberații antiștiințifice.

POATE CĂ TOTUȘI...

Articol scris de directorul Institutului bioxidului de hidrogen

Nu trebuie să fim prea categorici atunci cînd afirmăm imposibilitatea vieții pe Pămînt. Știm încă prea puține despre această planetă misterioasă, care i-a intrigat atîta pe autorii noștri de literatură științifico-fantastică. Este adevărat că în atmosfera Pămîntului există foarte puțin amoniac, metan și oxid de hidrogen și că suprafața planetei e acoperită de un ocean de bioxid de hidrogen în stare lichidă. Ei și?

În primul rînd, structura moleculei de apă se aseamănă întrucîtva cu cea a moleculei de amoniac. Este foarte posibil să existe viețuitoare al căror metabolism să poată avea loc chiar și într-un mediu acvatic. Bineînțeles, asemenea viețuitoare ar fi cu totul deosebite de noi, ființele raționale de pe Jupiter. Ele au poate organe de simț total diferite de ale noastre, organe care, probabil, nu le permit să simtă mirosul și gustul apei. Poate că organele lor vizuale sînt adaptate altor lungimi de undă decît ochii noștri. N-ar fi exclus ca ele să poată percepe lumea în alte culori decît noi — în albastru, verde, roșu și infraroșu, de pildă. Și, cu toate că presupunerile mele sînt considerate de mulți oameni de știință ca fanteziste, nimeni n-a reușit pînă în prezent să demonstreze că existența unor astfel de forme de viață neobișnuite ar fi infirmată de vreo lege a chimiei.

În al doilea rînd, mulți dintre colegii mei, antrenați în focul polemicii, pierd din vedere că în unele regiuni ale globului terestru există condiții favorabile vieții chiar și din punctul nostru de vedere. Mă refer la regiunile polare, unde, datorită temperaturii nu chiar atît de ridicate, apa se găsește în stare solidă.

E drept, trebuie să ținem seama și de prezența oxigenului din atmosferă. N-am putea oare admite, totuși, posibilitatea apariției vieții dedesubtul stratului de gheață, gros de mai mulți kilometri, care i-ar putea apăra pe presupușii locuitori ai Pămîntului de acțiunea distrugătoare a acestui gaz toxic?

Poate că în interiorul masivilor de gheață ai regiunilor polare există orașe populate de ființe cu nimic deosebite de noi. Poate că ele au creat acolo, din amoniac, metan și alte gaze folositoare, o atmosferă artificială. Poate că și-au construit uzine pentru fabricarea unor alimente indispensabile, ca cianura de potasiu și acidul clorhidric, pe care nouă ni le procură plantele. Este oare fantastică presupunerea că misterioasele radiosemnale reprezintă chemarea locuitorilor Pămîntului care caută în Cosmos pe frații lor, ființe raționale de pe alte planete?

Nu pot face deocamdată afirmații categorice, dar consider că părerea mea poate fi acceptată ca o ipoteză științifică de lucru.

„Drang nac

Fotografia datează de pe vremea înăbuşirii în sînge, de către trupele coloniale germane, a răscoalei poporului herero. O parte dintre cei prinşi au fost puşi în lanţuri şi supuşi unui regim de înfometare — devenind adevărate schelete încătuşate. Restul, cea mai mare parte a tribului herero, au fost goniţi în deşert.

Drama tribului herero s-a desfăşurat în pustietatea mării de nisip a deşertului Kalahari, în urmă cu peste o jumătate de secol...

„... cranii şi oseminte omeneşti indicau drumul urmat de acei din tribul herero care scăpaseră şi încercaseră să fugă spre nord-vest. Mai ales în mărăcinişul des care se întindea de-a lungul drumului, cadavrele se aliniau cu sutele, unele lîngă altele, unele peste altele... Totul arăta că acest exod nu a fost altceva decît un marş al morţii".

Zguduitoare cuvinte! Să fi fost oare poet cel ce a descris astfel tragedia poporului herero?! Nu! Sînt cuvinte reproduse fidel dintr-un comunicat oficial german din 1904, în legătură cu exterminarea în masă a tribului herero din Africa. Comunicat care se încheia pe acelaşi ton de falsă obiectivitate, împletită cu un cinism criminal: *„Sentinţa a fost executată"*. Tribul herero, un popor de o sută de mii de suflete, a murit de sete...

Penetraţia imperialismului german pe continentul negru îşi arăta roadele.

Lăcomia brigandului întîrziat

Colonialiştii germani şi-au făcut apariţia pe pămîntul Africii cu mult în urma celor portughezi, englezi, francezi şi chiar belgieni: abia în 1884. Dar nesăţioşii bancheri prusaci şi prepuşii lor au căutat să recupereze întîrzierea. Într-un singur an au ocupat Togoul, Camerunul şi o parte din Africa de sud-vest. A urmat apoi cotropirea Africii orientale (Tanganyika şi Ruanda-Urundi). Şi pretutindeni au făcut mai multe ravagii decît vînătoarea de sclavi şi epidemiile la un loc. Iată şi cîteva nume care s-au remarcat în această operă de colonizare. Un anume Wissmann, aflat atît în solda colonialiştilor belgieni, cît şi a celor germani şi care de ochii lumii a fost declarat „mare vînător", a condus în fapt numeroase expediţii de pedepsire de o cruzime nemaiîntîlnită. Karl Peters, un alt agent colonialist, şi-a

n Afrika!"

POFTE VECHI, METODE NOI

Degeaba bate ministrul vest-german Erhard tam-tamul. Adevărata față a politicii neocolonialiste vest-germane nu poate fi acoperită.

căpătat pe bună dreptate de la indigeni porecla: *„Peter spînzurătorul"*; iar guvernatorul din acea vreme al coloniei germane din Africa de sud-vest, care a participat la masacrarea tribului herero, purta numele de Göring. Da, era tatăl căpeteniei hitleriste Hermann Göring care, după cum se știe, patru decenii mai tîrziu avea să se ocupe, la rîndul său, tot cu asasinatele în masă.

Pete mari de sînge au însoțit pretutindeni înaintarea colonialiștilor germani pe trupul chinuit al „continentului negru". Masacrarea tribului bacvaris, a hotentoților, a tribului herero, a arabilor din regiunile de coastă, acapararea pămînturilor și introducerea muncii forțate, jaful colonial — toate acestea au caracterizat lăcomia banditului sosit la pradă ceva mai tîrziu decît ceilalți briganzi.

„Bayer 205" în schimbul coloniilor

Una din cauzele izbucnirii primului război mondial imperialist a constituit-o, precum se știe, tendința imperialismului german spre o nouă reîmpărțire a lumii — monopolurile și marile bănci considerînd că partea ce li s-a rezervat „sub soare" era încă prea mică.

Dar imperialiștii germani au pierdut războiul — și o dată cu el toate coloniile. Fostele posesiuni germane din Africa, ca și cele din Asia, au fost împărțite între puterile imperialiste învingătoare. În fel și chip s-au străduit capitaliștii germani să-și recapete coloniile. Un întreg arsenal de mijloace a fost pus la bătaie. Iată de pildă cum pînă și medicamentele au fost folosite ca armă politică. În 1920, un grup de cercetători de la „I.G. Farbenindustrie" au descoperit un medicament împotriva bolii somnului: „Bayer 205" sau „Germanin". Acesta a fost imediat oferit guvernului englez. Care a fost prețul acestei „dărnicii"? Sprijinul Angliei în vederea restituirii fostelor colonii germane din Africa... „Afacerea" nu s-a făcut însă și deasupra vechilor posesiuni germane au continuat să fluture alte drapele decît cel german.

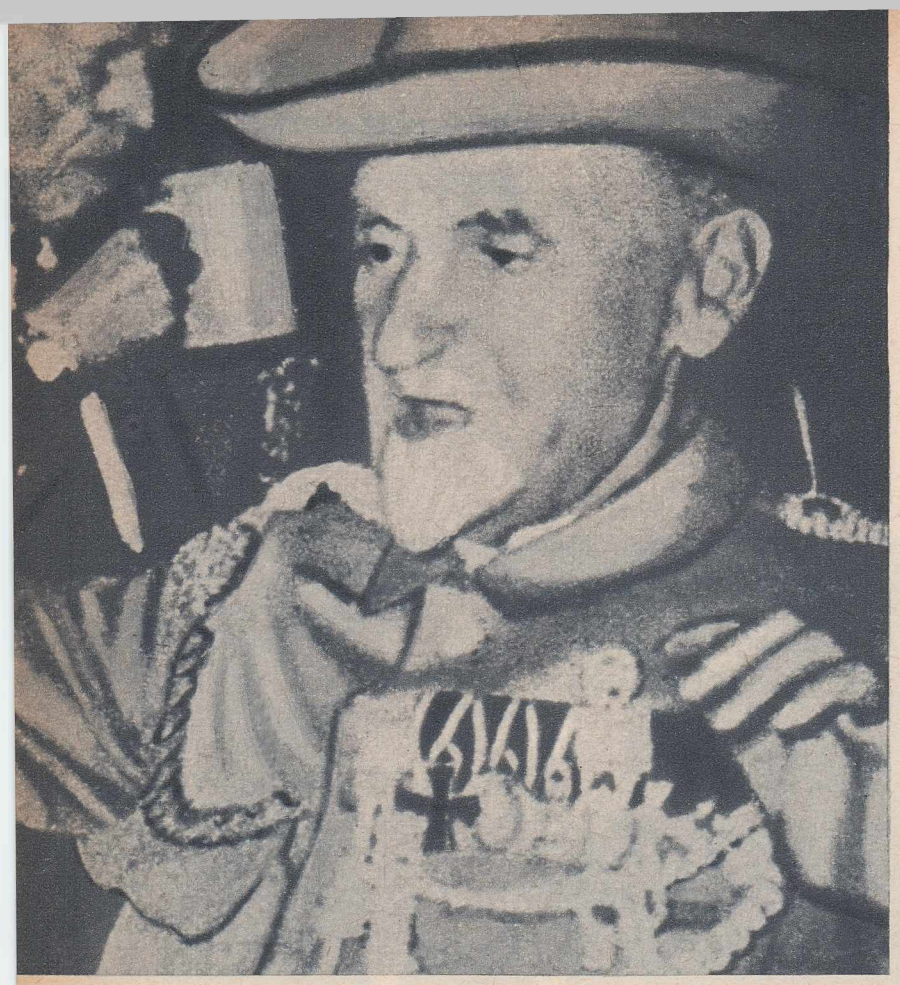

La una din numeroasele întruniri „nostalgice" din Germania occidentală ale foștilor combatanți din Africa.

Iată un moment caracteristic al propagandei neocolonialiste vest-germane în Camerun. Scoasă de la naftalină, văduva unui fost șef de trib își aduce aminte, chipurile, de „vremurile bune", fapt pentru care i s-a pus în mînă fotografia kaiserului și a fost fotografiată.

Pierderea puterii politice n-a însemnat însă și dispariția capitalului german din fostele sale colonii. Din cele 73 de întreprinderi coloniale cu capital german ce au existat în Africa în 1914, în 1934 mai erau încă active peste 50. Acestea erau punctele de sprijin pentru realizarea capitolului III din programul hitlerist: „Noi revendicăm pămînt și teritorii (coloniale)..." În 1935 lucrau deja în fostele colonii germane peste 75 de mii de agenți formați de zecile de asociații coloniale înființate în cel de-al treilea Reich. Ei constituiau „coloana a cincea" a lui Hitler în Africa integrată în „spațiul vital" al Reichului nazist. În rîndul monopoliștilor, politicienilor, diplomaților și al tuturor celor care s-au dovedit aprigi propagatori ai politicii coloniale s-a aflat, încă înaintea venirii lui Hitler la putere, și primarul orașului Köln. *„Reichul german* — afirma el cu tărie — *trebuie să facă tot posibilul pentru a pune mîna pe colonii... Noi avem nevoie de mai mult spațiu pentru poporul nostru, deci ne trebuie neapărat colonii!"* Cine a fost acest primar înrăit colonialist? Nimeni altul decît dr. Konrad Adenauer, actualul cancelar al Germaniei occidentale... Printre personalitățile de frunte ale Bonnului se mai află însă și alți foști și actuali adepți înfocați ai politicii coloniale, ca Eugen Gerstenmaier, președintele Bundestagului, Hasso von Etzdorf, șef de cabinet în Ministerul de Externe de la Bonn, recent numitul ministru de Război Kai-Uwe von Hassel, fiul unui fost proprietar de plantații din Tanganyika, el însuși fondator al „Societății germano-africane" la care participă în comun guvernul și capitalul particular vest-german etc., etc...

Astăzi, aceleași cercuri care au organizat, au provocat — și au pierdut! — două războaie mondiale pentru „spațiu vital" încearcă să ascundă întunecatele pagini colonialiste din istoria imperialismului german. De ce această străduință? Pentru a convinge popoarele care au scuturat jugul colonial că Republica Federală Germană — leagănul noului imperialism german — ar fi, chipurile, „o putere anticolonialistă", că politica față de aceste popoare, promovată de guvernanții de la Bonn, ar urmări numai „ajutorarea" tinerelor state africane independente. Lupul imperialist vrea să pătrundă din nou în Africa îmbrăcat în pielea de oaie a „ajutorului"!

Planul lui Schacht

Foarte adesea se întîmplă în lumea capitalistă ca, atunci cînd o firmă dă faliment, să i se schimbe numele și afacerile să reînceapă. Imperialiștii germani au pierdut două războaie mondiale, politica lor expansionistă, agresivă, a dat faliment, dar ei vor s-o ia de la capăt. E drept, timpurile s-au schimbat iar metodele vechi s-au perimat, așa încît a trebuit să fie schimbate și lozincile — dar în primul rînd denumirea firmei...

De „noua firmă" a avut grijă dr. Hjalmar Schacht. Același mare financiar Schacht care, în ciuda faptului că l-a ajutat pe Hitler să-și făurească uriașa sa mașină de război, a fost achitat în procesul criminalilor de război de la Nürnberg, datorită presiunilor prietenilor lui occidentali. Încă în 1954 revista engleză „World News" relata că Schacht a adresat o scrisoare confidențială unui grup de mari industriași din Germania occidentală prin care îi chema să întreprindă acțiuni în vederea recuperării fostelor colonii germane. În aceeași scrisoare — în care își exprima totodată speranța că Statele Unite vor susține această acțiune — Schacht recunoștea că „imperiul colonial german va trebui reconstruit într-o *formă nouă*". Și preciza că este vorba de o *„expansiune economică completată prin pătrunderea culturală și politică"* în Africa. Planul lui Schacht a fost repede adoptat și, în vederea finanțării lui, reprezentanții cei mai de seamă ai capitalului financiar german — Abs, Flick, Wolff, Reusch, Dinkelbach și alții — au creat un „fond special", dirijat de un fel de „stat major", fond consacrat noii ofensive pentru acapararea bogățiilor Africii.

Totodată a început reînființarea zecilor de „Kolonialvereine" (asociații coloniale) și „Kulturvereine" care pregătesc terenul în vederea penetrației capitalului și ideologiei reacționare vest-germane în piețele îndepărtate, inclusiv a ideilor anticomuniste și a celor neocolonialiste. În 1957 și-a redeschis porțile faimoasa școală colonială de la Witzenhausen. Această școală, care atît pe vremea kaiserului, cît și mai tîrziu, în epoca hitleristă, a fabricat sute și sute de agenți colonialiști, își continuă astăzi activitatea pe același plan. Numai că sub altă firmă: „Institut german pentru agricultură tropicală și subtropicală"... Prin toate aceste „vereine", școli etc., colonialismul vest-german și-a dat arama pe față — dovedindu-se la fel de insolent, arogant și brutal cum îl cunoșteau din trecut popoarele Africii.

Bonnul se instalează în Africa

În noua „ofensivă africană" Bonnul are un punct de sprijin în așa-zisa „emigrație", alcătuită din SS-iști fugiți din Germania pentru a scăpa de pedepsele ce li s-ar fi cuvenit, din foștii membrii ai armatei lui Rommel etc. Numai în Tanganyika, Ruanda și Burundi, de pildă, trăiesc astăzi peste 20 de mii de germani care s-au infiltrat într-o serie de posturi-cheie. Pe aceeași linie se situează și tratativele duse în 1957 în Maroc de către Oberländer — pe atunci încă ministru la Bonn — în vederea trimiterii în următorii cinci ani a unui mare număr de vest-germani care să construiască în această țară o mare uzină de armament greu și avioane.

Spațiul nu ne îngăduie să relatăm mai amănunțit cum și unde au organizat monopolurile vest-germane capetele lor de pod economice pe teritoriul Africii. Numai cu ajutorul lui Deutsche Bank, de pildă, peste o sută de întreprinderi vest-germane s-au angajat în afaceri de mare anvergură în sfera „tradițională" de interese britanice în Republica sud-africană, Tanganyika, Kenya, Rhodesia, Nyassaland și Africa orientală. Trebuie relevat faptul că ofensiva neocolonialiștilor germani se îndreaptă în primul rînd spre fostele lor colonii ca și spre cele ce au aparținut francezilor — aliații lor cei mai buni, de altfel. În ceea ce privește fostul Congo Belgian, aici interesele concernelor vest-germane sînt le-

Se agită agenții neocolonialiști vest-germani pe pămîntul african. În Togo, de pildă, au făcut ce-au făcut și a fost înființată o asociație togolezo-germană. Scopul? Precum se vede pe tablă: „Deutschland, Deutschland über alles" (Germania, Germania peste tot).

gate de extracția uraniului, cobaltului, cuprului și altor minereuri importante — aflate în special în provincia Katanga. A fost creată și o organizație menită să asigure pătrunderea capitalului vest-german în Katanga în detrimentul „prietenilor" belgieni, englezi și americani: „Deutscher Arbeitsstaab Afrika". Este cunoscut de altfel și rolul acestei „D.A.A." în asasinarea lui Patrice Lumumba...

În spatele vorbelor mieroase

Politicienii și monopoliștii vest-germani nu scapă nici un prilej pentru a adresa vorbe mieroase popoarelor din Africa, asigurîndu-le de „ajutorul lor dezinteresat". Dar oare astfel de sentimente să-l fi animat pe fostul criminal de război Heusinger, actualmente președintele Comitetului militar permanent al N.A.T.O., cînd a declarat că „Occidentul adoptă o poziție mult prea defensivă în Africa și Asia" și a cerut ca N.A.T.O. să adopte o atitudine mai hotărîtă împotriva popoarelor ce luptă pentru independență? Și asemenea autodemascări pot fi citate cu zecile.

Neocolonialismul vest-german, îmbrăcat în felurite haine noi, și-a păstrat vechea ideologie rasistă. Există la München o așa numită „Academie occidentală". Membrii acestei instituții — înalte personalități din conducerea statului de la Bonn, toată ierarhia bisericească catolică vest-germană etc. — afirmă fără ocol că „rasa neagră este cea mai înapoiată", că „arabii sînt niște hoarde nomade incapabile" și că „înmulțirea masivă a popoarelor de culoare... este un pericol de moarte pentru rasa albă conducătoare, care singură are dreptul la expansiune".

Ca o concluzie la asemenea peroroții rasiste, se aud și unele glasuri — ca, de pildă, cel al profesorului Bormann, unul dintre ideologii neocolonialismului vest-german — care proclamă: „Omul alb are nevoie de Africa". Ce înseamnă aceasta? Pur și simplu dorința monopolurilor vest-germane: „Capitalul german are nevoie de Africa!"

Dar popoarele africane, care și-au cucerit independența cu prețul atîtor jertfe, își dau tot mai limpede seama de adevărata față a neocolonialismului vest-german.

Peter VADÁSZ

DISC

● „Opti" — un ansamblu de muzicuțe din R.D. Germană — a înregistrat în studiourile „Electrecord" un excelent și scurt program de muzică de dans din care remarcăm „Boogie" de Gerhard Römer și „Păcat" de Gerd Natschinsky. Formația de muzicuțe „Opti" posedă ritm, vervă și o manieră de interpretare originală, caracterizată atît prin sudura execuției cît și prin intervențiile pline de umor și lirism ale muzicuței soprano. Regretăm că nu se editează mai multe discuri cu muzică de dans și populară în execuția unor ansambluri de muzicuțe, instrumente de efect, foarte apreciate. Ele sînt populare la noi, cea mai bună dovadă fiind simpatia de care se bucură formația „Garofița" la emisiunile de televiziune (EDC-296).

● Roxana Matei, Sorina Dan, Puica Armancu și Florin Dorian interpretează, acompaniați de orchestra „Electrecord", cîteva melodii de muzică ușoară, din care trebuie să menționăm „Prima întîlnire" de Robinson, cîntată cu nerv de Roxana Matei. Datorită unei imprimări ingenioase, prin suprapunere pe aceeași bandă, apreciata cîntăreață de muzică ușoară execută melodia pe... trei voci (EDC-297).

● Un cîntec de succes și trei melodii fără răsunet deosebit, toate pe un singur disc editat de „Electrecord". E vorba de „Signorina muzica", interpretată cu umor și vioiciune de George Bunea. Urmează „Dintr-o mie de melodii", „Zestrea mea" și „N-ai nici o vină" (EDC-300).

● Marina Voica execută în limba spaniolă o melodie populară „Pepito, mi corazon", care cucerește aplauze la... audiție. Stilul de interpretare și calitatea vocii Marinei Voica, apreciate de publicul nostru (dar nu totdeauna servite de tehnicienii de la „Electrecord"), dau acestui cîntec autenticitate și atmosferă. Pe același disc mai putem asculta antrenantul „Tu mi piaci" de Morgan Pittari, cîntat de Roxana Matei, și „patetica" melodie „Gelosia" de Mascheroni, în interpretarea de calitate a lui Constantin Drăghici (EDC-311)

● Patru melodii de Radu Șerban s-au întîlnit pe un disc din colecția „Compozitori romîni de muzică ușoară". Patru melodii care se bucură de aprecierea iubitorilor de muzică ușoară: „Tango sideral" (Roxana Matei), „Tu nu-mi ceri luna" (Fl. Dorian), „Iubire, iubire" (Margareta Pîslaru), „Da, da" (Gică Petrescu). Versurile celor patru cîntece aparțin lui C. Cîrjan. Orchestra „Electrecord"... majoră. Înregistrarea... minoră (EDC-314).

● Și iarăși putem auzi „Tu mi piaci" și „Tango sideral" în aceeași interpretare ca în discurile de mai sus. Fenomenul se produce pe discul EDC-316 (la o distanță de numai două numere de catalog). E clar că în felul acesta casa noastră de discuri își poate dubla producția, imprimînd aceleași bucăți pe discuri diferite.

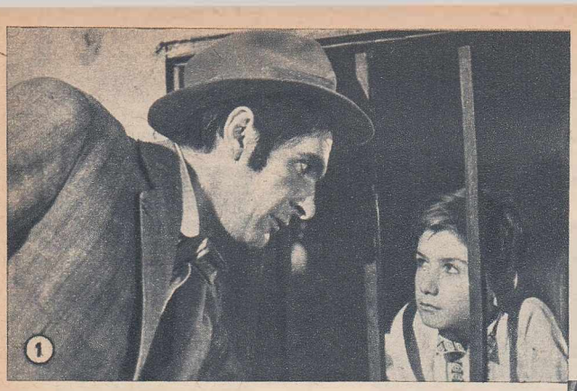

DESPRE EROII ŞI CREATORII LUI „CODIN"

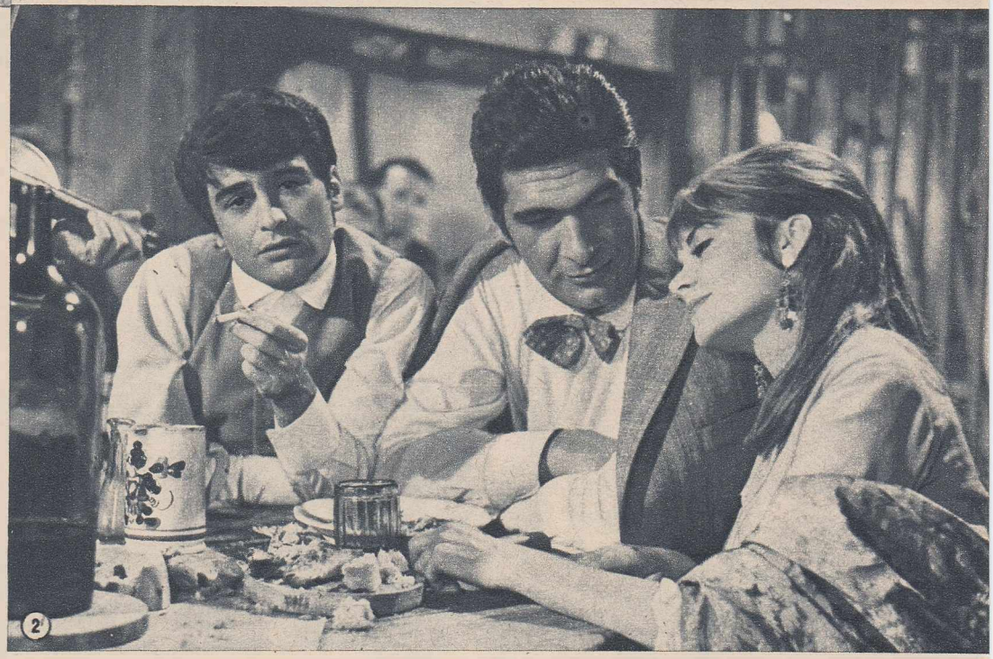

Ca să treacă din paginile romanului lui Panait Istrati pe pelicula color a coproducţiei romîno-franceze (prin intermediul scenariului lui D. Carabăţ) i-au trebuit lui „Codin" unsprezece săptămîni de viaţă în faţa camerei de luat vederi. Aproape jumătate din acest răstimp, cei din echipa filmului au petrecut-o la Brăila. A fost dorinţa regizorului Henri Colpi, venită de altfel în întîmpinarea intenţiei colaboratorilor săi romîni: filmările să fie făcute chiar pe locurile descrise de Panait Istrati, pentru a se păstra întocmai atmosfera, culoarea locală, pitorescul ce scaldă povestirea. Numai că, pentru a găsi în Comorofca de astăzi urmele celei de acum şase decenii, ar fi fost necesar un efort imaginativ atît de complex, încît am căzut cu toţii de acord să-l lăsăm pe seama arhitectului decorator Marcel Bogos. Sub îndrumarea lui, timplarii studioului „Bucureşti" au construit cu grijă bordeie mizere, au aruncat gunoi (de carton) pe străzi, au scos (provizoriu) stîlpii de telegraf şi au redeschis crîşme. Comorofca cumplită de altădată, în care viermuia o omenire tarată, în care domneau foştii ocnaşi, iar legile erau alcătuite după bunul plac al celor cu pumnii mai puternici, începea să trăiască. Era lumea lui Codin, hamalul care a făcut zece ani de ocnă pentru că a omorît un om; lumea care l-a format şi îl explică şi în care silueta lui uriaşă, obrazul lui purtînd însemnele cruzimii îşi găsesc locul firesc. Dar Codin e un erou al lui Istrati, iar acesta, oricît de jos şi-ar fi aruncat privirile în acel întunecat subsol omenesc al societăţii burgheze, a văzut întotdeauna aci o scînteiere de umanitate, de sensibilitate, de goană după căldură. Colpi îi repeta ades acest lucru interpretului lui Codin, cerîndu-i să simtă, să înţeleagă şi să transmită fărîma de gingăşie, ca şi nevoia de dreptate ce se ascundeau în sufletul ocnaşului de teama căruia tremura întreaga Comorofcă.

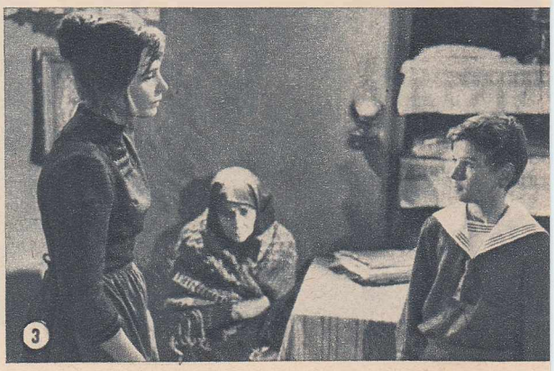

① Cine e interpretul lui Codin? Colpi l-a văzut în „Setea" — juca rolul lui Ezechiel — şi şi-a oprit alegerea asupra lui. Datele fizice au fost hotărîtoare. Alexandru Platon, profesor de limba romînă, a trecut cu bine probele de filmare şi Codin şi-a început — şi pe peliculă — dramatica existenţă: diminetile de muncă istovitoare în port, serile petrecute în crîşmă cu Irina lui, bătăile aprige cu mai marii hamalilor din port ce dădeau de lucru numai protejaţilor lor. Codin respinge noţiunea de bine: îşi loveşte cu cruzime mama, o bătrînă rea şi avară, şi nu mai crede în nimeni de cînd cel mai bun prieten al său — cel pe care l-a ucis apoi — i-a furat iubita. Doar Alexe — cu care s-a legat să fie frate pînă la moarte — se mai bucură încă de încrederea lui.

Şi iată că în vecini s-a mutat o biată spălătoreasă al cărei băieţaş de vreo 12 ani îl priveşte cu ochi mari, încrezători şi admirativi, şi-i oferă prietenia şi dragostea lui curată de copil. Codin e mişcat, în el începe să vibreze ceva (e scena pe care o reproduce fotografia 1). Lîngă Alexandru Platon se află interpretul micului Adrian Zograffi, elevul Răzvan Petrescu, pe care Colpi l-a ales cu mult curaj din alţi zece copii, deşi proba de filmare nu fusese de loc trecută cu brio.

② În crîşma Angelinei se petrece... Alexe cîntă cu nostalgie „Cîntecul prieteniei", Irina îşi pleacă, cu tandreţe, capul pe umărul lui Codin. E unul din puţinele momente de linişte din povestirea pe care o vor zgudui apoi întîmplări dramatice: epidemia de holeră, trădarea lui Alexe, laşitatea şi frivoli-

tatea Irinei. De o parte şi alta a lui Codin-Platon sînt cei doi interpreţi francezi: Françoise Brion şi Maurice Sarfati.

③ Iată scena cu care Răzvan şi-a dat proba de filmare pentru rolul Adrian şi pe care nu a reuşit-o atunci. Intimidat de aparate, de reflectoare, de numeroşii ochi fixaţi asupra lui, băiatul începuse să încurce frazele, să uite textul, să se mişte stîngaci. Acum a realizat una din cele mai bune scene ale filmului. Întors acasă cu pantalonii sfîşiaţi şi prăfuiţi, Adrian povesteşte mamei sale, foarte tulburat, cum l-a salvat pe Codin de la o nouă detenţiune: provocat şi lovit groaznic de Anton, Codin era pe punctul de a-l ucide dacă Adrian nu s-ar fi aruncat printre picioarele lui, oprindu-l la timp.

În casca inginerului de sunet, începutul acestei conversaţii dintre mamă şi fiu a sunat aşa:

MAMA: Adrien! Ton habit... Tu t'es battu? *)

ADRIAN: Nu, mamă... L-am salvat pe Codin!

Cam aşa s-au desfăşurat toate secvenţele în care actorii romîni jucau alături de cei francezi. Firește, pe banda sonoră definitivă a filmului se vor auzi replicile fie numai în romînă, fie în franceză — conform celor două variante în care va putea fi urmărită pelicula.

Pe planul doi al imaginii o puteţi vedea pe bătrîna mamă a lui Codin. E interpretată de o actriţă foarte bună, cu mari resurse de tragediană, Germaine Kerjean. Iar Joiţei, mama micului Adrian, îi dă viaţă pe ecran o altă actriţă franceză, Nelly Borgeaud (pe care aţi mai văzut-o în filmul „Vrăjitoarele din Salem").

④ Alexe nu va cădea răpus de holeră, ci de mîna răzbunătoare a lui Codin: drama pe care o trăieşte acesta e mai puţin cea a iubitului înşelat, cît a prietenului pe care îl trădează „fratele său pînă la moarte". Maurice Sarfati realizează foarte bine scena morţii: după ce-a cîntat vechiul „Cîntec al prieteniei", el este judecat cu amară asprime şi înjunghiat de Codin, şi chipul lui Alexe reflectă pe rînd — în cîteva minute — neliniştea, teama, groaza şi, în sfîrşit, calmul morţii...

*) Adrian! Haina ta... Te-ai bătut?

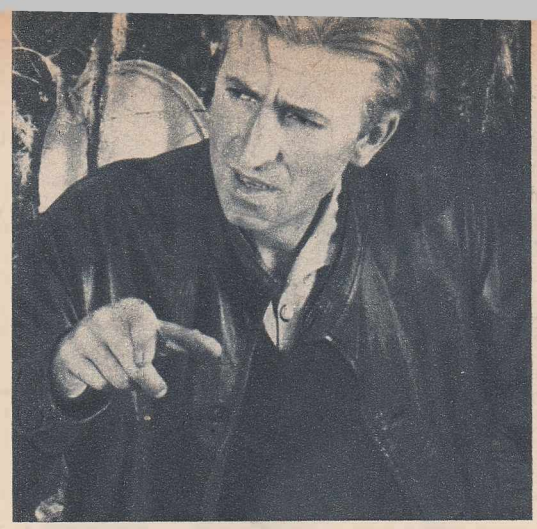

Iată-l pe Henri Colpi, aşa cum l-am văzut noi tot timpul — la filmări, în holul hotelului „Lido", la o întîlnire amicală sau chiar la una mai oficială: cu veşnica lui haină de piele neagră, cu pantalonii de pluşcord, cu părul în dezordine, el ne-a cucerit în primul rînd prin marea lui simplitate şi modestie. Maestru al montajului cinematografic (a lucrat cu Chaplin la „Un rege la New York" şi cu Alain Resnais la „Hiroşima, dragostea mea" şi „Anul trecut la Marienbad"), el a făcut la 40 de ani primul său film, căruia nu i-au trebuit decît cîteva săptămîni ca să ia două dintre cele mai importante premii cinematografice. I-aţi văzut filmul: „Absenţă îndelungată" cu Alida Vali şi George Wilson. Colpi îndrăgea de mult opera lui Panait Istrati şi a fost bucuros să facă un film după „Codin". Există de fapt o înrudire în factura acestor două filme ale sale, o atmosferă asemănătoare, o preocupare comună pentru analiza psihologică, un acelaşi suflu de generozitate şi umanitate. Şi de bună seamă acelaşi montaj excepţional, dinamic, ritmat, foarte modern, pe care l-a realizat — ca şi la celelalte filme ale sale — cu Jasmine Chasney.

S-a bucurat să toarne filmul la noi, în Romînia, şi şi-a mărturisit adeseori impresiile foarte bune pe care i le-au făcut oraşele, oamenii, realizările din ţara noastră.

Sanda FAUR-DIMA
J. P. LAZAR
operator la studioul cinematografic „Bucureşti"

VIRNA LISI

Ne-a revelat-o filmul lui Francesco Maselli, „Femeia zilei", prezentat în anii trecuţi pe ecranele noastre.

În aceste săptămîni, tînăra actriţă italiană interpretează, în noul film pe care-l realizează regizorul francez Christian-Jacques — „Pentru o cauză bună" — rolul unei infirmiere, victimă a unei monstruoase erori judiciare.

VALENTINA MALIAVINA

A debutat în film sub mantaua cazonă a Maşei, sora medicală a unităţii comandate de locotenentul Galţev din filmul „Copilăria lui Ivan": o fată de-abia plecată de pe băncile şcolii, nevoită să îndure grozăviile războiului şi asprimea disciplinei militare, şi silită să-şi înăbuşe cele dintîi porniri de dragoste. Pentru tînăra studentă a studioului-şcoală de pe lîngă MHAT, rolul liric al Maşei a fost prima confruntare cu publicul şi cu propriile sale posibilităţi.

În prezent i s-a oferit rolul Asiei, personaj de prim plan în filmul cu subiect de actualitate „Trenuri matinale", pe care-l realizează la „Mosfilm" tinerii regizori L. Mirski şi F. Dovlatian.

UN FILM DE BUNUEL PE ECRANELE NOASTRE

Numele regizorului spaniol Luis Bunuel e legat de pleiada cineaştilor occidentali care — în deceniul al treilea al secolului nostru — căutau căile unei estetici a filmului, capabilă să smulgă cea de-a şaptea artă din mrejele comercialismului. În timp ce colegii lor din Uniunea Sovietică — Protazanov, Vertov, Eisenstein, Kuleşov şi Pudovkin — descoperiseră calea spre arta adevărată integrînd cinematografia cauzei generale a revoluţiei şi revelaseră lumii realizări monumentale ca filmele „Crucişătorul Potemkin" şi „Mama", reprezentanţii cinematografiei de „avangardă" din ţările occidentale rătăceau în labirintul unor căutări formaliste, sterile. Protestul lor lua adeseori forma unor elucubraţii suprarealiste, ultrarafinate şi inaccesibile celor neiniţiaţi. Printre filmele de debut ale lui L. Bunuel se numără însă, alături de delirantul „Un cîine andaluz", şi filmul „Secolul de aur", corosiv pamflet la adresa obscurantismului, în care simbolul devine o armă redutabilă a satirei.

Exilat din Spania sa natală după înăbuşirea în sînge a Republicii Spaniole, Bunuel şi-a alimentat în continuare creaţia din aceeaşi vînă satirică. Ţinta satirei sale o constituie tarele unei societăţi închistate în prejudecăţi religioase, morale şi sociale, al cărei prototip este Spania franchistă şi clericală. Filmele (realizate în Mexic) „Cei daţi uitării" („Los olvidados") şi „Nazarin" au drept eroi oamenii simpli care încearcă să trăiască sub semnul unei morale sincere, cu adevărat umane, eliberată de tabuuri absurde. Cu „Viridiana", film încununat cu Marele Premiu al Festivalului de la Cannes din anul 1961, prima sa lucrare realizată pe pămînt spaniol de la instaurarea regimului franchist, Bunuel a dat o palmă usturătoare celor care nădăjduiau să-l cumpere, să-l atragă de partea lor. Mesajul profund protestatar al filmului, care de altfel i-a şi adus răsunetul internaţional, n-a trecut neobservat de cei vizaţi, dezlănţuind furia cercurilor clericale şi fasciste. Tot la Cannes a fost prezentat în primăvara anului trecut şi filmul „Îngerul răzbunării". „Distinşii" oaspeţi ai unei petreceri în casa unor oameni de vază se văd, spre ziuă, ţinuţi în loc de o forţă supranaturală. Groaza scoate la iveală, în orele de coşmar petrecute laolaltă, toată murdăria, toată mizeria morală a acestor fiinţe corupte. Halucinant şi simbolic tablou al unei lumi condamnate la pieire, „Îngerul răzbunării" e poate opera cea mai violentă din cariera lui Bunuel.

În filmul „Fecioara" realizat în Mexic şi pe care îl vom vedea foarte curînd, arta marelui regizor spaniol apare în toată complexitatea ei. Nota protestatară — fără a-şi pierde din violenţă — se împleteşte cu un lirism fin. Rasismul, conformismul, prostia, minciuna sînt biciuite fără cruţare în această poveste a unui negru învinuit pe nedrept de viol şi refugiat pe o insulă nu departe de litoralul sudic al S.U.A. În peisajul paradiziac al insulei (căruia imaginea semnată de Figueroa îi dă o nesfîrşită poezie) se desfăşoară o dramă a cruzimii, lăcomiei, laşităţii şi speranţei. Chipul tinerei Ewie, fecioara, e imaginea frumuseţii care se opune cruzimii şi urîţeniei.

Ana ROMAN

O clipă de răgaz în tragica urmărire. Scenă din filmul „Fecioara", cu actorii Key Meersman (Ewie) şi Bernie Hamilton (Traver).

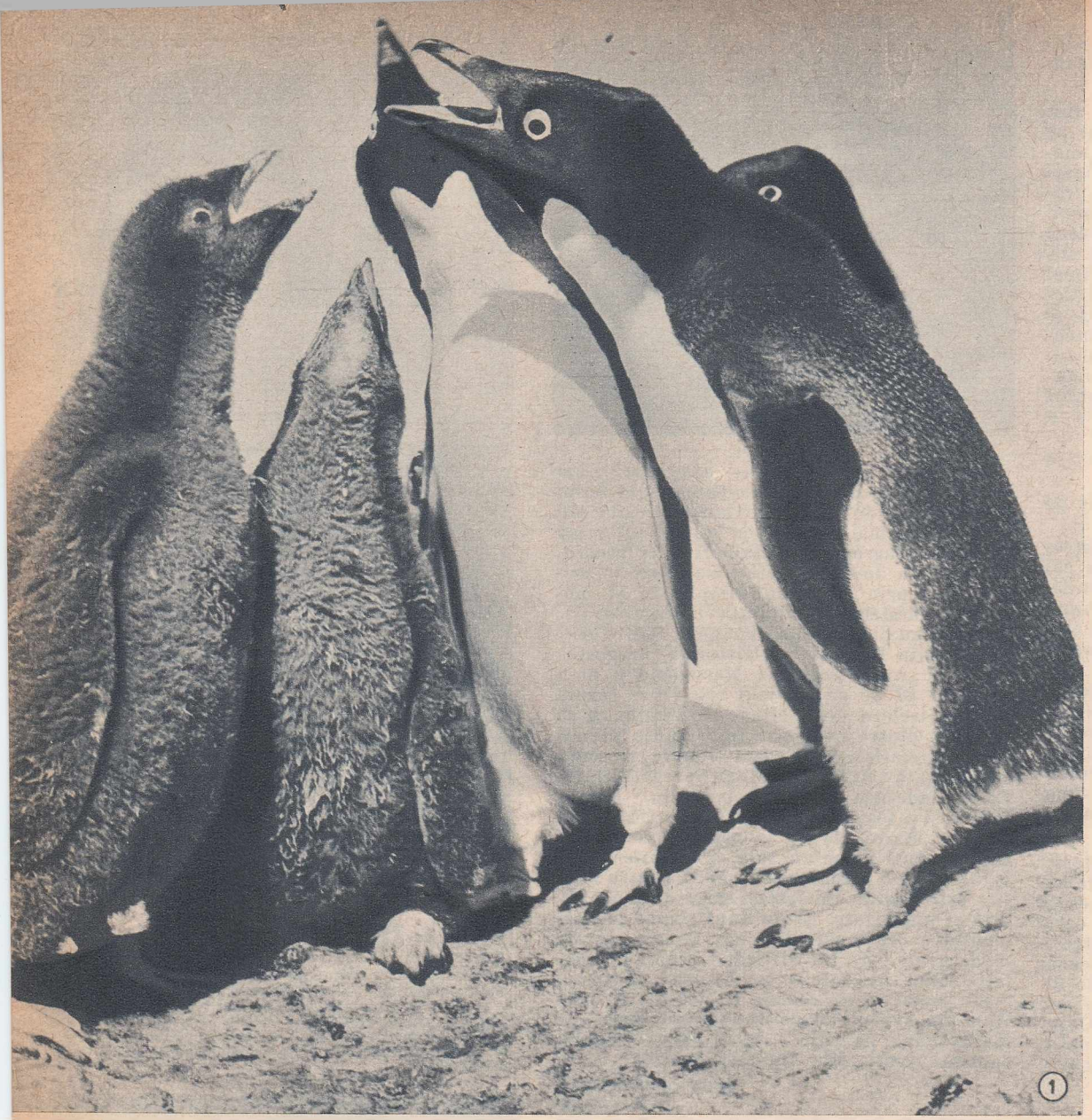

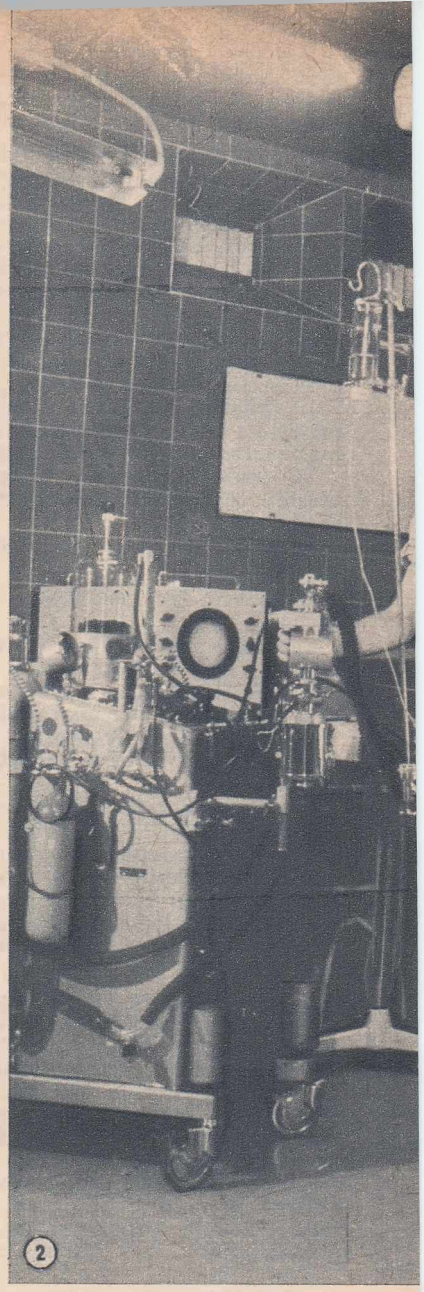

• De la hibernarea animalelor la hipotermie • „Antrenarea" plantelor la frig • Transplantări de țesuturi și organe la temperaturi joase • Operații chirurgicale la 4° • Tratamente medicale cu ajutorul frigului.

ALIATUL

① Cor în Antarctica. Artiștii-pinguini. Ouăle acestor simpatice viețuitoare se bucură de o proprietate pe cît de neobișnuită, pe atît de utilă în împărăția zăpezilor eterne: protejate de căldura mamei, pot fi clocite la temperatura de —70°.

② Ne aflăm într-o sală de operație a spitalului clinic „Fundeni". Salteaua de refrigerație, care se vede în fotografie, scade temperatura corpului bolnavului la nivelul dorit. Operînd în condiții de hipotermie, chirurgul are un aliat de neînlocuit: frigul.

③ Frigul poate fi prieten... dar și dușman. Viitorilor cosmonauți, de pildă, frigul... cosmic nu le promite nimic bun. Cu ajutorul televiziunii și telefonului cercetătorii studiază cum se comportă echipamentul cosmonautului la temperaturi extrem de scăzute și într-o atmosferă rarefiată.

④ În acest dispozitiv de la Centrul de hematologie din București, măduva osoasă este înghețată, după o tehnică specială, pînă la —79°. Conservată astfel timp de mai multe săptămîni, ea este folosită cu succes în anumite boli de sînge. Un detaliu interesant: înainte de utilizare ea e dezghețată brusc, trecînd în cîteva momente de la —79° la +37°!

⑤ Congelată la —40°, plasma din sînge poate fi uscată („liofilizată"). Sub această formă ea își păstrează nealterate toate proprietățile biologice timp de cinci ani și poate fi utilizată, cu același succes ca substanța proaspătă, în tratamentul unui mare număr de afecțiuni, în combaterea urmărilor arsurilor etc. Fotografia reprezintă un liofilizator de plasmă de la Centrul de hematologie din București.

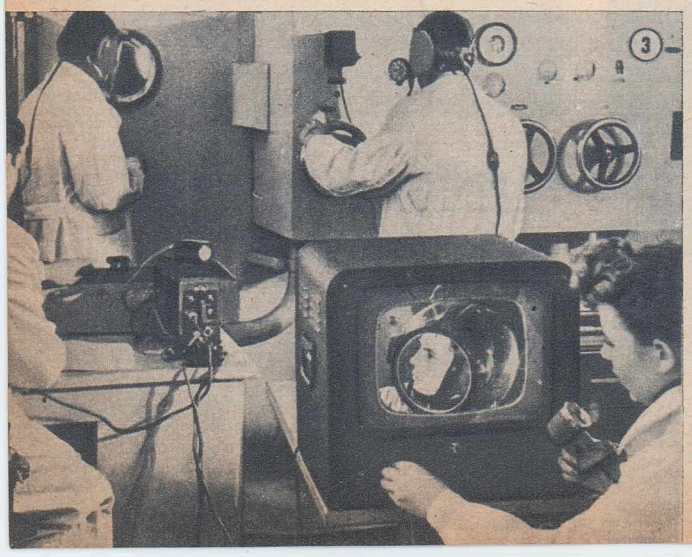

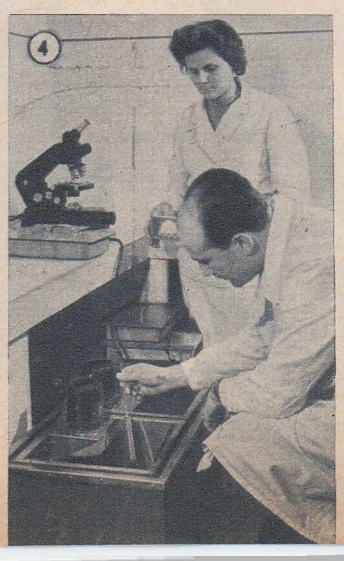

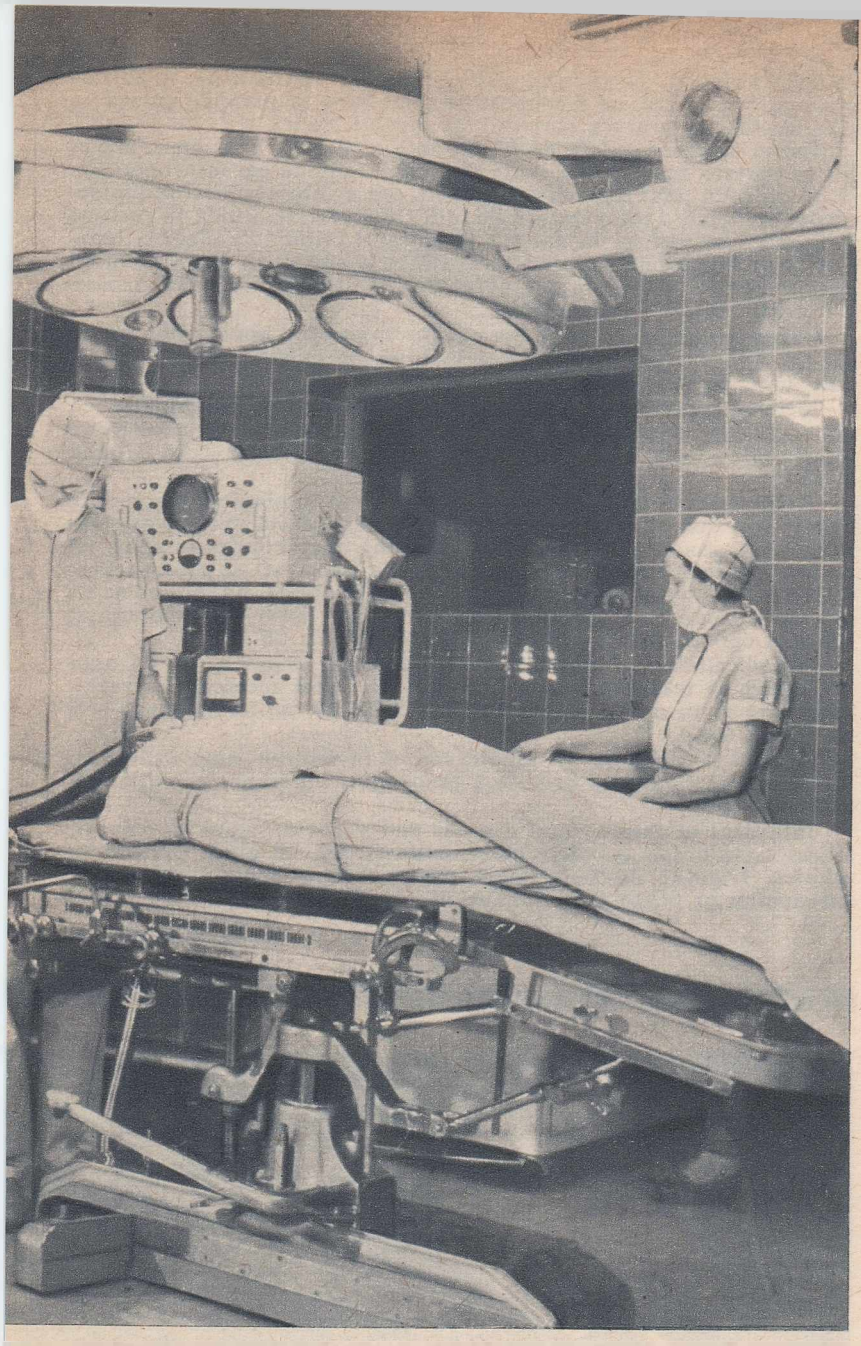

FRIG

Într-o povestire ştiinţifico-fantastică, scriitorul sovietic V. I. Savcenko prezintă pe un savant german care, dorind să-şi verifice ipoteza cu privire la periodicitatea glaciaţiunilor, îşi conservă organismul timp de 18 milenii cu ajutorul frigului. După ce experimentase pe animale metoda de conservare a vieţii prin congelare, eroul povestirii s-a hotărît să adoarmă pentru... 18.000 de ani, într-o încăpere special construită şi răcită artificial, în interiorul unei galerii săpate sub nisipurile pustiului Gobi.

Este într-adevăr posibilă conservarea îndelungată a vieţii prin frig? Datele pe care le vom relata mai jos părăsesc domeniul fantasticului, deşi cititorul neiniţiat în problemele biologice ar fi poate tentat să le considere ca atare.

VIAŢA APROAPE DE ZERO ABSOLUT

Dacă deocamdată conservarea vieţii unui organism superior prin îngheţare pe o perioadă de milenii este încă imposibilă, există multiple exemple de vietăţi microscopice care pot realiza adevărate recorduri în această privinţă.

Exploratorii sovietici au descoperit recent în Antarctica microbi îngheţaţi, la o adîncime de 30 metri în calota de gheaţă. Aceste microorganisme au putut fi readuse uşor la viaţa activă şi cercetările au arătat că ele se aflau în stare de „moarte relativă" de cel puţin 800 de ani.

Într-adevăr, organismele unicelulare rezistă foarte uşor la temperaturi scăzute, putîndu-şi astfel prelungi existenţa un timp îndelungat. Experienţele efectuate la Institutul de cercetări tropicale din R.D. Germană au dovedit că în aceste condiţii viaţa unor asemenea fiinţe se conservă ani de-a rîndul. Aproximativ 75 de specii diferite de organisme unicelulare, păstrate timp de 7-8 ani în stare de congelare, la temperaturi oscilînd între —70° şi —196° şi puse apoi în condiţii normale, şi-au continuat viaţa ca şi cum nimic nu s-ar fi întîmplat! (Notă: toate notaţiile de temperatură din acest articol sînt în grade Celsius.)

Şi seminţele unor plante sau sporii vegetalelor pot suporta geruri foarte puternice. În această stare ele rezistă timpului secole şi chiar milenii. În nord-estul Chinei, pe fundul unui lac glaciar secat, au fost găsite seminţe de lotus care, fiind apoi semănate, au încolţit. Folosind metode radioactive s-a putut stabili că ele aveau o vîrstă de 830 de ani! Temperatura de —196° este bine suportată de sporii ferigelor şi ai muşchilor, ca şi de seminţele unor plante superioare, cum sînt ghindele de stejar, seminţele coniferelor etc.

Experimental s-a reuşit prelungirea vieţii unor seminţe prin îngheţ. Prin această metodă cercetătorul sovietic T. Bonci a conservat timp de 2-3 ani seminţe de plop care în mod normal nu trăiesc decît 2-3 săptămîni. Plantele obţinute prin încolţirea acestor seminţe congelate nu se deosebesc cu nimic de cele normale.

Există şi animale care pot rezista la îngheţ un timp îndelungat. Astfel, unele nevertebrate, cum sînt anumiţi viermi nematozi, supravieţuiesc unei temperaturi apropiate de —273°. Fluturii nu mor chiar dacă un timp oarecare trebuie să suporte un frig ce coboară şi sub —80°. Unele specii de peşti şi broaşte, dacă sînt congelate, revin la viaţă normală după dezgheţare. Femelele pinguinilor îşi clocesc ouăle în cursul nopţii polare la temperaturi pînă la —70°. Peştii din apele Antarcticii îşi menţin metabolismul chiar dacă sîngele lor se află la o temperatură sub 0°.

LA „ŞCOALA" FRIGULUI

Crisalidele unui fluture din Nigeria de nord şi Uganda „se simt foarte bine" la temperatura heliului lichid. „Uscate" în prealabil şi introduse timp de cinci minute în heliu lichid (—270°), apoi scoase din recipient, ele au continuat să se metamorfozeze pînă la stadiul de insecte adulte. Păstrate la —190° în aer lichid, crisalidele au supravieţuit pînă la 77 de ore. Din crisalidele readuse, prin contact cu apa, la temperatura obişnuită, s-au dezvoltat fluturi normali.

Interesante sînt experienţele savantului sovietic prof. Lev Lozinski, care a demonstrat că prin căliri repetate chiar organismele nerezistente la frig pot suporta geruri de —150° sau chiar —190°, după care revin la viaţă.

Metoda călirii progresive prin frig poate fi folosită şi în cazul plantelor. Botanistul sovietic acad. I. Tumanov a demonstrat că prin această metodă unele plante pot supravieţui la temperaturi extrem de scăzute, apropiate de zero absolut. După o răcire, în cursul căreia s-a atins treptat o temperatură de —40° şi care a produs o călire a ramurilor, acestea au fost cufundate pe rînd în azot lichid şi în hidrogen lichid. Readuse la temperatura normală, ramurile au continuat să se dezvolte şi au dat muguri. În schimb ramurile „martori" care au fost supuse dintr-o dată unei temperaturi de —14° au pierit.

Practic, metoda călirii progresive a plantelor a fost aplicată la Staţiunea de climat artificial a Academiei de ştiinţe a U.R.S.S. Rezultatele cele mai spectaculoase au fost obţinute cu coacăzul negru care, în condiţii obişnuite, îngheaţă la mai puţin de —40° dar care, prin metoda amintită, a rezistat la o temperatură de —253°.

„ORGANE DE SCHIMB" LA FRIGIDERI

Tehnica enunţată în subtitlu face posibilă conservarea de organe şi ţesuturi izolate, care se pot dovedi de o mare utilitate în chirurgie. Experienţele realizate în acest sens sînt extrem de promiţătoare. Astfel au fost extrase inimi de embrioni de găină, tratate cu glicerină şi introduse în aer lichid, la temperatura de —190°. Congelate imediat, ele au fost lăsate luni de-a rîndul la o temperatură care nu depăşea —80°. După cîteva luni, fiind reîncălzită, inima a început să bată. S-a reuşit chiar transplantarea inimii congelate de la un cîine la altul. Oasele, cartilajele, ţesuturile, arterele, impregnate în glicerină şi cufundate în azot lichid (—190°), pot fi conservate şi expediate la mii de kilometri.

La Institutul de medicină experimentală din Moscova asemenea operaţii se fac în mod curent pe animale. Medicii sovietici au reuşit să „coasă" la loc picioarele unor cîini după 25 ore de la separarea de corp. În acest timp membrele amputate au fost menţinute la temperaturi scăzute în frigidere special amenajate. Înainte de a fi „repuse la loc" membrele au fost încălzite. Este posibil ca aceste operaţii să constituie un fel de preambul al viitoarelor intervenţii chirurgicale care se vor putea face la oameni în cazul traumatismelor grave.

Anumite transplantări de ţesuturi conservate prin frig se efectuează de pe acum, în unele cazuri, şi în clinicile umane. Astfel, la secţia clinică a Centrului de hematologie din Bucureşti au fost efectuate numeroase transfuzii de măduvă osoasă — conservată prin îngheţare — necesară în anumite boli de sînge. Măduva este îngheţată după o tehnică specială pînă la —79°. Iată în ce constă această tehnică:

în primele minute se coboară temperatura cu 1° pe minut pînă la —15°, în următoarele minute cu 2-5° pe minut pînă la —30° și apoi în progresie tot mai mare. În felul acesta procesele metabolice din măduva osoasă sînt oprite și țesutul poate fi păstrat timp de 30-45 de zile. Cînd urmează să fie folosită, măduva e dezghețată brusc de la —79° pînă la temperatura normală a corpului (+37°), apoi injectată intravenos pacientului.

O metodă de tratament care se bazează pe acțiunea frigului este și cea inițiată de savantul sovietic V.P. Filatov. El a făcut o descoperire uimitoare în timpul operațiilor de grefă pe cornee. Grefele păstrate cîtva timp la temperatură joasă prindeau mai bine decît cele folosite imediat după recoltare. Astfel Filatov a pus temeliile așa-numitei terapii de stimulare, bazate pe faptul că un țesut ținut la gheață (pus deci în stare de „suferință") se apără secretînd o serie de substanțe stimulatoare: biostimuline. Acestea din urmă, introduse în organism, pot favoriza vindecarea unor boli.

În prezent se folosesc biostimuline de origine animală și vegetală. Placenta — acest organ ce servește la nutriția copilului în perioada vieții intrauterine — tratată prin frig constituie materia primă pentru medicamentul cunoscut sub numele de „placenta Filatov" (produs și în țara noastră de fabrica „Biofarm"). Acest biostimulator preparat după metoda lui Filatov este util în afecțiuni oftalmologice, dermatologice, reumatologice, alergice etc.

Extractul vegetal se prepară din frunze de aloe (o plantă tropicală) ținute la întuneric, la temperatură joasă. În țesuturile frunzelor, ca rezultat al condițiilor de mediu nefavorabile, se formează stimulatori biogeni care au efecte favorabile în aceleași boli ca și biostimulatorii proveniți din placentă.

ÎMPRUMUT DE LA NATURĂ

Dar cea mai îndrăzneață utilizare a tehnicii frigului în medicină o constituie hibernația artificială, cunoscută și sub numele de hipotermie. Această metodă pleacă de la un fenomen destul de răspîndit în natură: cunoscuta hibernare a animalelor. Amintim pe scurt că aceasta este o stare de suspendare a proceselor vitale, în care își petrec unele animale o perioadă de timp.

Animalele despre care se poate spune că hibernează cu adevărat sînt marmota, hîrciogul, ariciul, popîndăul, pîrșul cenușiu și liliecii. Ursul — poate spre surprinderea unor cititori — este un fals hibernant, deoarece nu cade niciodată în letargie (somnul său nu durează nici măcar 24 de ore consecutiv), sensibilitatea sa nu-i dispare în tot timpul somnului, iar temperatura scade foarte puțin: doar 4-5°. O dată intrat în hibernație corpul animalelor hibernante prezintă, în unele cazuri, o temperatură mai scăzută decît cea externă, iar în tot timpul somnului ele nu se hrănesc cu nimic. În cadrul aparatului digestiv se micșorează sau chiar încetează secreția tuturor glandelor, fermenții devin inactivi. Respirația și circulația sîngelui sînt considerabil micșorate. Liliecii, spre exemplu, ajung de la 120 la 7 respirații pe minut.

Hibernarea apare astfel ca o „armă de apărare" a animalelor împotriva condițiilor grele din sezonul critic al iernii. În timpul perioadei de hibernare marmota sau liliacul cheltuiesc desigur mult mai puțină energie decît în timpul vieții lor normale. Tocmai acest principiu a dus la ideea hibernării artificiale.

Pentru a-și menține temperatura la un nivel constant, organismul nostru duce o luptă permanentă și costisitoare cu mediul înconjurător. Să presupunem că organismul are de înfruntat o agresiune deosebit de brutală: un șoc chirurgical grav, o operație laborioasă. În acest caz lupta permanentă în vederea menținerii echilibrului termic riscă să se termine cu o înfrîngere. Prin hibernare artificială temperatura corpului e coborîtă simțitor, schimburile dintre celule sînt foarte mult încetinite, „foamea de oxigen" a țesuturilor scade și organismul poate suporta mai ușor orice intervenție chirurgicală.

Ideea nu este nouă. Încă din 1863, fiziologul rus A.P. Valter a arătat experimental că, scăzînd temperatura organismului pînă la 25°, nu mai este nevoie de anestezie pentru executarea unei operații. El a constatat că animalele supuse hipotermiei suportă în condiții excelente scăderea pulsului de la 120 la 20 pe minut. Valter susținea că hipotermia ar putea fi de mare folos chirurgilor.

Mai tîrziu, în 1899, biologul rus P.I. Bahmetiev încerca să realizeze o hibernare artificială. Ziarele din Petersburg au publicat în acea vreme știri senzaționale despre experiențele lui Bahmetiev. Despre acestea se spunea că vor putea duce la „înghețarea" după dorință a oamenilor pe timp de un an, de zece ani și chiar de un secol. Se oferea chiar posibilitatea unei călătorii în secolele viitoare: dacă te vei lăsa înghețat, te vei putea „topi" după un secol sau două și te vei trezi astfel în mijlocul urmașilor tăi îndepărtați...

Acestea erau, firește, fantezii ale reporterilor, dar experiențele lui Bahmetiev au arătat, într-o epocă în care medicina considera căldura drept mijlocul principal de conservare a bolnavului pe masa de operație, că frigul poate aduce servicii mult mai substanțiale.

De altfel marele chirurg rus Pirogov a utilizat refrigerarea în unele intervenții chirurgicale pe cîmpurile de luptă din Bulgaria.

DOCTORUL FRIG

O mulțime de studii ulterioare au arătat acțiunea favorabilă a frigului asupra organismului în stare de suferință. Începînd din 1953 savanți ca Bailey, Swan și Lewis, Derra, Dubost, Brom și D'Allaines, la noi în țară N. Hortolomei și V. Marinescu (1957) au executat la om operații pe inimă cu ajutorul hipotermiei.

Există numeroase metode de răcire a corpului. De obicei se face o anestezie profundă, urmată de o răcire (cu o saltea de refrigerație compusă din tuburi din material plastic în care circulă un amestec de apă cu alcool). La spitalul clinic „Fundeni" se folosește, în chirurgia cardiovasculară, un dispozitiv de acest fel — „cămașa de gheață" — care scade temperatura corpului la nivelul dorit.

Într-o asemenea stare de hipotermie moderată circulația sîngelui se oprește între 4-8 minute, în care timp se execută operația.

O metodă mai perfecționată este cea a hipotermiei profunde, corpul atingînd o temperatură de 4-6°; metoda se aplică în prezent în numeroase țări, și la noi tot la spitalul clinic „Fundeni". Superioritatea hipotermiei profunde constă în posibilitatea de a prelungi „stopul cardiac" la o oră sau chiar mai mult, timp suficient pentru o operație oricît de complicată.

Chirurgul operează în acest caz în interiorul unei inimi inerte și „uscate". Creșterea rezistenței la lipsa de oxigen este de 5-6 ori mai mare decît în hipotermia moderată.

Metoda hipotermiei profunde se realizează în combinație cu circulația extracorporală — care reprezintă o metodă de substituire temporală a inimii și plămînilor printr-un aparat cord-pulmon artificial.

Hipotermia se aplică și în alte domenii. Ea împiedică, în anumite condițiuni, dezvoltarea celulelor tumorale și această proprietate este în prezent studiată în tratarea cancerului. Experiențe de acest fel au fost făcute și la Institutul oncologic din București de prof. O. Costăchel și colaboratorii săi. Medicii suedezi aplică un procedeu de salvare a nou-născuților în stare de asfixie, bazat pe hipotermie: băi reci care scad temperatura corpului pînă la 25°.

Hipotermia poate scoate bolnavul dintr-un impas în cursul unor boli grave ca tetanosul, meningita etc. Ea a fost încercată cu rezultate bune și în unele maladii psihice, boli ale noilor născuți, boli de inimă etc.

Și nu este exclus ca tot hipotermia să favorizeze lungile călătorii interplanetare. Această problemă preocupă în prezent pe mulți cercetători sovietici.

Iată deci că frigul, unul din cei mai vechi dușmani ai omului, a fost transformat de către oamenii de știință în aliat. Utilizarea tehnicii frigului deschide mari perspective biologiei, chirurgiei, agronomiei și poate și astronauticii.

Dr. Em. ROMAN

DE VORBĂ CU MEDICUL

Alcoolul în terapie

Alcoolul și băuturile alcoolice sînt utilizate de profani ca „remedii" pentru o seamă de boli. Medicina însă delimitează întrebuințarea alcoolului pe baza unor indicații și contraindicații de care trebuie să ținem seama. Iată cîteva dintre ele:

— Fiind un solvent excelent, alcoolul este întrebuințat în industria farmaceutică ca vehiculant în mixturile de medicamente.

— Arsurile rezultate din acțiunea fenolului asupra pielii trebuie imediat spălate cu alcool.

— În stările febrile fricțiile cu bureți îmbibați cu alcool sînt de mare ajutor.

— Fricțiile cu alcool combat transpirația abundentă.

— Fiind lipsit de nocivitate pentru piele, alcoolul constituie cel mai răspîndit dezinfectant (nu este indicat pentru dezinfectarea rănilor deoarece lezează țesuturile descoperite, iar acțiunea sa este neutralizată de proteinele din plagă).

— Pentru calmarea durerilor alcoolul se utilizează în injecții în imediata apropiere a nervilor. Aceste injecții se fac de către medici în cazul nevralgiei nervului trigemin și al carcinoamelor inoperabile.

— Pentru a stimula pofta de mîncare la bolnavii convalescenți și debilitați sau la cei în vîrstă se poate da înaintea meselor o băutură alcoolică în cantitate moderată, care reduce balonările abdomenului de după mese. Și colicile abdominale pot fi calmate de un păhărel de băutură alcoolică.

— Multe persoane întrebuințează pe scară largă alcoolul ca somnifer și ca antidiretic în stări febrile. În ciuda unor rezerve serioase în legătură cu eficiența „remediului" s-a constatat că un om fierbinte luat înainte de culcare combate insomnia.

Oamenii întrebuințează alcoolul pentru a preveni înfățarea unor guturaiuri imiente, mai ales după expunere vreme îndelungată la rig. Această eficacitate a lcoolului nu poate fi contestată deoarece dilatația vaselor are rezultă după ingerarea ui ajută la restabilirea circulației la suprafața pielii și mucoaselor înghețate.

Și acum cîteva contraindicații: alcoolul nu va fi folosit e persoanele cu boli de ficat i rinichi, suferinde de ulcer astrointestinal și hiperacitate gastrică sau de infecții le căilor urinare. De asemenea lcoolul trebuie interzis bolavilor care au fost cîndva tcolici, chiar dacă au fost ezalcoolizați.

Mai ales să nu se uite că tilizarea alcoolului în cazul ecărei boli constituie o roblemă pe care o rezolvă ledicul, de la caz la caz.

Dr. Sliviu GHEREA

SFATURI PRACTICE

Într-o raid prin magazine am văzut pentru dumneavoastră...

...o oală de fiert sub presiune (în aburi), confecționată din metal emailat și închisă ermetic. Cuprinde trei recipiente, dintre care două perforate, pentru fierberea legumelor, și unul nepérforat, pentru prepararea compoturilor, a fripturilor înăbușite, a ruladelor și chifteluțelor de regim etc. Pentru seoaterea recipientelor, după ce alimentele sînt fierte, sînt prevăzute două gheare metalice, care se introduc în niște lăcașuri anume făcute sub bordura vaselor respective.

Această oală are următoarele avantaje: 1) permite pregătirea a trei feluri de mîncare concomitent, fără ca mirosurile să se amestece; 2) reduce la jumătate timpul necesar preparării lor; 3) mîncărurile gătite aici își păstrează vitaminele și sărurile minerale. Așadar, un ajutor prețios în pregătirea mîncărurilor pentru copii, ca și pentru adulții bolnavi care, trebuind să țină regim, nu au voie să consume alimente prăjite.

...un aparat din material plastic, avînd un dispozitiv cu patru palete care, prin învîrtire, freacă maioneza, untul pentru diferite paste și creme, bate frișca și albușurile spumă. Prin utilizarea lui gospodinele realizează o substanțială economie de muncă și timp.

...un grătar dublu pentru fript carne pe aragaz, de forma dreptunghiulară. Deosebirea dintre acest grătar și cele rotunde, existente în comerț pînă acum, constă în faptul că permite prepararea a două fripturi concomitent și că, avînd mînerul din lemn, poate fi mutat dintr-un loc într-altul chiar și atunci cînd este încins.

Garajul... portabil

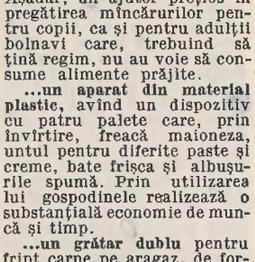

Nu întotdeauna automobilistul are la îndemînă posibilitatea de a-și gara mașina, de a o pune la adăpost de intemperii. Iată însă că specialiști din R.S. Cehoslovacă au propus o soluție: garajul portabil din mase plastice, care poate fi montat și transportat cu ușurință.

Într-adevăr, acest „garaj" — realizabil într-o varietate de dimensiuni și modele — nu cîntărește mai mult de 25 de kg; cînd este strîns ocupă un spațiu foarte mic, putînd fi pus în geamantan...

SFATUL COSMETICIENEI

Din nou despre riduri

Spre deosebire de tenul as, tenul uscat are avantajul a nu favoriza apariția acelor negre și nici dilatarilor. Dacă i se acordă ngrijire potrivită, pe baza or produse de calitate, ul uscat își poate păstra ltă vreme aspectul fru. În acest sens, persoanele ten uscat trebuie să evite: caldă, săpunul, loțiunile olice și cremele cu bismut, în timpul verii nu trebuie acă abuz de soare.

e cele mai multe ori, din a secreției insuficiente andelor sebacee și sudore, tenul uscat, o dată cu rea anilor, se brăzdează edoritele riduri. În cele ce ează vă recomandăm cîmăsuri speciale de îngria unui asemenea ten:

ara se la fardul jos cu un demachiant (de exemplu: emulsia Velur), apoi se spală cu apă și se unge cu o cremă de noapte grasă, hrănitoare. Crema „Sanda", de curînd apărută, este foarte indicată în acest sens. Pentru porțiunea din jurul ochilor se recomandă crema cu extras de placentă „Nutrin". O cremă preparată după următoarea rețetă dă de asemenea rezultate bune: lanolină 5 gr, ceară albă 2 gr, stearină 3 gr, ulei de parafină 15 gr, vitamina F o capsulă, colesterină 1 gr, apă 20 gr.

În cazul unui ten foarte uscat, crema poate fi păstrată și în timpul nopții. Dimineața se spală fața cu foarte multă apă rece și apoi se unge din nou cu un strat subțire de cremă, după care se pudrează.

Măștile cosmetice, despre care am vorbit într-unul din articolele trecute, sînt absolut necesare în îngrijirea unui ten uscat.

Georgeta MĂLIN

PROGRAMUL DE RADIO ȘI TELEVIZIUNE

RADIO

RADIOJURNALE, BULETINE DE ȘTIRI, BULETINE METEOROLOGICE:

Zilnic: Orele: 5.00, 6.00, 7.00, 13.00, 17.00, 20.00, 22.00 (joi: 22.30), 23.50 (Progr. I). 12.00, 14.00. 16.00, 18.00, 21.00, 23.00 (Progr. II).

Duminica: 7.00, 13.00, 19.30, 22.00 (Progr. I) 7.50, 14.00, 18.00, 20.00, 23.00 (Progr. II).

COTELE APELOR DUNĂRII

Zilnic ora 13.40 (Progr. I).

RECOMANDĂRI DIN PROGRAM:

Zilnic ora 12.10 (Progr. II) și 13.05 (Progr. I)

DUMINICĂ 10 FEBRUARIE. Programul I — *6.00:* Melodii populare românești și ale minorităților naționale *6.30:* Piese simfonice *7.10:* Concert de dimineață *8.00:* Sumarul presei centrale *8.10:* Școala și viața *8.30:* Melodii distractive de estradă *9.00:* Concerto grosso nr. 2 în Fa major de Haendel. Divertisment în Re major de Mozart *9.30:* Teatru la microfon pentru copii: „Se caută un fapt deosebit" *10.30:* Cîntă corul Combinatului siderurgic din Hunedoara și corul minerilor din Petrila *11.00:* Program muzical pentru fruntașii recoltelor bogate *11.30:* Vorbește Moscova! *12.00:* Cîntă baritonul Dan Iordăchescu *12.30:* Muzică ușoară *13.10:* De toate pentru toți *14.00:* Muzică populară românească cerută de ascultători *14.40:* Interpreți de muzică ușoară *15.20:* Dansuri simfonice de compozitori români *15.45:* Muzică populară românească (Fănică Luca, Emil Gavriș și Ion Luca Bănățeanu) *16.15:* Mici formații de muzică ușoară *16.40:* Jocuri populare românești *17.00:* Din viața satelor patriei *17.40:* Mic recital interpretat de violoncelistul Vladimir Orlov *18.01:* Valsuri *18.30:* Romanțe *19.00:* Concert din operete *19.35:* „Melodii... melodii..." — muzică ușoară românească *20.00:* Teatru la microfon — Premiera „Febre" de Horia Lovinescu. Interpretează: Septimiu Sever, Marcela Rusu, Marcel Enescu și alții. *21.13:* Muzică de dans *22.25:* Muzică de dans de compozitori din R.D. Germană *23.02:* Poemul simfonic „O viață de erou" de Richard Strauss — interpretează orchestra simfonică a Filarmonicii de stat „George Enescu", dirijor George Georgescu.

Programul II — *7.00:* Cîntă Fanfara reprezentativă a armatei *7.30:* Cîntece din folcloru Inou și jocuri populare românești *8.00:* Muzică ușoară *8.30:* Clubul voioșiei *8.50:* Anunțuri, muzică *9.00:* Din cele mai cunoscute melodii populare românești *9.30:* Concursul „Cine știe, ne scrie!" Întrebările etapei a IV-a *9.50:* Jocuri populare românești *10.00:* Arii din operele compozitorilor Cilea și Catalani *10.30:* Revista presei străine *10.38:* Muzică distractivă interpretată de soliști vocali *11.00:* Transmisiunea concertului orchestrei simfonice a Filarmonicii de stat „George Enescu", dirijor Mircea Cristescu. În program: Trei invențiuni (primă audiție) de Bohuslav Martinu; Simfonia de Tiberiu Olah; Concertul nr. 5 în Mi bemol major pentru pian și orchestră de Beethoven — solistă Sofia Cosma. În pauză: Emisiunea „Cinema" *13.00:* Concert de prînz *14.05:* Cîntă Harry Belafonte *14.30:* La microfon „Satira și umorul" *15.15:* Din folclorul popoarelor *16.00:* Oameni și fapte *16.08:* Corul Ansamblului folcloric al Sfatului Popular al Capitalei *16.30:* Uvertură de Glier; Concertul pentru două flaute și orchestră de Cimarosa; Mică suită de Lutoslavski *17.15:* Antologie radiofonică — Nikolai Ostrovski citește un fragment din „Așa s-a călit oțelul" *17.25:* Muzică ușoară cerută de ascultători *18.05:* Din spectacolele Teatrului de Operă și Balet al R.P.R.: Fragmente din opera „Aida" de Verdi — interpretează Zenaida Pally, Maria Voloșescu, Garbis Zobian, Nicolae Florei, David Ohanezian și Viorel Ban. *18.45:* Muzică de estradă *19.00:* „Zile eroice" — radiomontaj de Gh. Anghelescu *19.20:* Muzică instrumentală *19.30:* Muzică populară românească *20.05:* Din creația compozitorului Gherase Dendrino *20.30:* Cîntă Maria Tănase *20.45:* Muzică de dans *21.45:* Pagini din opera lui Bertolt Brecht *22.00:* Muzică de dans *22.29:* Suita „Tablouri dintr-o expoziție" de Musorgski — interpretează pianistul Sviatoslav Richter *23.10 — 24.00:* Muzică de dans.

LUNI 11 FEBRUARIE. Programul I — *5.07:* Muzică ușoară *5.30:* Gimnastică *5.40:* Muzică populară românească *6.07:* Muzică de balet *6.20:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Jocuri interpretate de fanfară *6.45:* Salut voios de pionier! *7.10:* Mici piese de estradă *7.30:* Sfatul medicului — Primul ajutor în entorsă *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Jocuri populare românești *8.00:* Sumarul ziarului „Scînteia" *8.08:* Muzică vocală și instrumentală *8.30:* Fragmente din opereta „Moscova-Cerlomuski" de Șostakovici *9.00:* Tinerețea ne e dragă — „Cu studenții în vacanță" *9.20:* Melodii populare românești *10.00:* Muzică ușoară *10.30:* Muzică de cameră — Sonata în Si minor de Haydn — interpretează pianista Maria Cristian; Sonata pentru violoncel și pian de Valentini — interpretează Daniil Șafran și Dagobert Bucholz *11.05:* Pagini din operele lui Hector Berlioz *11.30:* Muzică de estradă *12.00:* Suita a II-a „Romantica" de Iuliu Mureșanu *12.30:* Muzică populară românească *13.10:* Melodii orchestrale de muzică ușoară *14.00:* Concert de prînz *14.30:* Cîntece și jocuri populare românești *15.00:* Muzică ușoară de compozitori din țări socialiste *15.30:* Muzică din operete *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Orchestra de muzică populară a Filarmonicii de stat din Arad *17.10:* Interpreți în studio — organistul Horst Gehan *17.30:* Prietena noastră, cartea — „Pescărușul" — roman de Iuri Zbanațki *18.00:* Din albumul melodiilor de estradă *18.30:* Lecția de limba rusă (începători) *18.40:* Arii și duete de dragoste din operete *19.00:* În pas cu știința *19.20:* Corul Uzinelor „Grivița roșie" și corul petroliștilor de la schela Moreni. *19.45:* Muzică populară din Dobrogea *20.15:* Muzică ușoară *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Concertul nr. 3 în Do minor pentru pian și orchestră de Beethoven — interpretează Emil Ghilels, acompaniat de Orchestra simfonică de stat a Uniunii Sovietice, dirijor Kurt Zanderling *21.15:* Pe teme internaționale *21.25:* Muzică ușoară românească *22.25:* Simfonia a IX-a în Re minor de Bruckner *23.22:* Concert de noapte.

Programul II — *12.15:* Muzică ușoară sovietică *12.45:* Concertul pentru violoncel și orchestră de Ottmar Gerster; poemul simfonic „Ucenicul vrăjitor" de Paul Dukas *13.15:* Însemnări de reporter *13.22:* Concert de muzică populară românească *14.10:* Arii din operete *14.30:* Estrada melodiilor *15.00:* Suita simfonică din muzica lui Anatol Vieru pentru filmul „Pe drumurile Rominiei" *15.22:* Muzică populară românească *16.10:* Cîntece de pace și prietenie *16.30:* Uverturi la opere *17.00:* Muzică ușoară de compozitori români *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Muzică simfonică cerută de ascultători: Suita nr. 1 de arii și dansuri antice de Ottorino Respighi; Concertul nr. 2 pentru sextet de coarde de Jean Philipp Rameau; Toccata și Fuga în Re minor de Bach-Stokowsky *18.45:* Melodii populare românești și ale minorităților naționale *19.30:* Din activitatea sfaturilor populare *19.40:* „Ghid muzical" (9) (reluare) *20.20:* Din muzica popoarelor *21.15:* Cîntece *21.30:* Lectură dramatizată: „Zăpezile de pe Kilimandjaro" de Ernest Hemingway *22.00:* Mari cîntăreți de operă: Feodor Șaliapin *22.20:* Muzică de dans *23.10 — 24.00:* Muzică de cameră de Debussy.

MARȚI 12 FEBRUARIE. Programul I — *5.07:* Muzică populară românească *5.30:* Gimnastică *5.40:* Cîntece și marșuri patriotice *6.07:* Cîntece de excursie *6.20:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Cîntece de muncă *6.45:* Salut voios de pionier *7.10:* Melodii populare românești *7.30:* Sfatul medicului — Tratamentul cu aerosoli *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Muzică instrumentală *8.00:* Sumarul presei centrale *8.08:* Jocuri populare din țări socialiste *8.30:* Concerto grosso în Re major de Corelli; Simfonie pe temele a două cîntece ruse de Glinka *9.00:* Formații artistice ale ceferiștilor și petroliștilor *9.30:* Concert de dimineață *10.00:* Fragmente din opere *10.30:* Cîntece și jocuri populare românești *11.05:* Sonata pentru pian de Mauriciu Vescan — interpretează pianista Maria Fotino *11.26:* Lucrări de compozitori sovietici pentru orchestră de instrumente populare *11.45:* Radio prichindel *12.00:* Muzică de estradă *12.30:* În fața hărții *12.40:* Muzică din operete *13.10:* Soliști și formații artistice de amatori *14.00:* Concert de prînz *14.30:* Muzică ușoară românească *15.00:* Din operele lui Rossini *15.30:* Piese instrumentale *15.45:* Muzică populară românească și a minorităților naționale *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Jocuri *17.10:* Arii din opere interpretate de soprana Joan Sutherland *17.36:* Formații artistice de amatori — Orchestra simfonică și corul Combinatului siderurgic din Hunedoara *18.00:* Universitatea tehnică radio — Ce este fonta nodulară și avantajele ei *18.15:* Din repertoriul cîntărețului Ion Luican *18.30:* Limba noastră — Vorbește acad. prof. Al. Graur *18.40:* Piese vocale și instrumentale de Mozart *19.00:* Revista economică radio *19.20:* Fragmentul „1933" din „Cantata Bucureștiului" de Alfred Mendelsohn *19.27:* Program muzical pentru fruntași în producție *20.15:* Cîntă formația de muzică ușoară „Electrecord" *20.30:* Noapte bună, copii *20.40:* Muzică de dans *21.15:* La microfon „Satira și umorul" (reluare) *22.25:* Simfonia a IX-a de Beethoven. Dirijor Pablo Casals.

Programul II. *12.15:* Arii din operete interpretate de Lili Dușescu și Ion Dacian *12.39:* Suita de balet „Tricornul" de Manuel de Falla — orchestra „Suisse Romande", dirijor Ernest Ansermet *13.15:* Din versurile poeților noștri clasici *13.30:* Concert de estradă *14.10:* Cîntece sovietice *14.30:* Uvertură de William Walton; Divertisment nr. 2 de Kadoșa Pal *15.00:* Muzică ușoară *15.29:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *16.10:* Lieduri interpretate de tenorul Valentin Teodorian *16.30:* Muzică ușoară românească *17.00:* Concertul pentru orchestră de coarde de Sigismund Toduță *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* „Dicționar muzical" (9) — Sonata (A) (reluare) *18.30:* Cîntece pionierești *18.45:* Emisiune culturală — „Luna cărții la sate" *19.00:* Doine și jocuri populare românești *19.30:* Lecția de limba franceză (avansați) *19.40:* „Opere inspirate din lucrările lui Pușkin" — fragmente din opera „Oaspetele de piatră" de Alexandr Dargomijski *21.15:* Muzică de dans *21.45:* „Omul" — fragmente din poemul lui Eduard Mejelaitis, laureat al Premiului Lenin *22.00:* Mica simfonie concertantă pentru pian, harpă, clavecin și dublă orchestră de coarde de Franck Martin — soliști Smaranda Atanasof, Ileana Pitca și Alexandru Șumski *22.32:* Muzică românească de estradă *23.10 — 24.00:* Concert de noapte.

MIERCURI 13 FEBRUARIE. Programul I. *5.07:* Muzică de estradă *5.30:* Gimnastică *5.40:* Cîntece și jocuri populare românești *6.07:* Muzică interpretată de fanfară *6.20:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Muzică ușoară *6.45:* Salut voios de pionier *7.10:* Cîntece *7.30:* Sfatul medicului — Plantele medicinale în tratamentul bolilor de inimă *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Jocuri populare românești și ale minorităților naționale *8.00:* Sumarul presei centrale *8.08:* Muzică ușoară *8.30:* Muzică din opere *9.00:* Piese simfonice *9.30:* Melodii populare din țări socialiste *10.00:* Teatru la microfon: „Piața ancorelor", adaptare după piesa lui I. Stok, cu: Tatiana Iekel, Constantin Codrescu, Toma Dimitriu, Septimiu Sever, Sandina Stan și alții *11.46:* Muzică instrumentală *12.00:* Muzică de estradă *12.30:* Muzică din opere *13.07:* Oratoriul „Grivița luptătoare" de Constantin Palade pe versuri de Nicolae Nasta — soliști Elena Cernei și Mircea Buciu *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Muzică populară din Moldova *15.30:* Muzică de operetă de compozitori români *16.00:* Poem de Constantin Nottara, în interpretarea violonistului Varujan Cozighian *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică ușoară *17.10:* „Spre noi victorii socialiste" — program de cîntece *17.30:* „Prietenii lui Do-Re-Mi" *18.00:* Muzică populară românească interpretată de Dan Moisescu, Florea Netcu și Nelu Stan *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Concertul nr. 2 în Do major pentru oboi și orchestră de Mozart *19.00:* Jurnalul satelor *19.25:* Muzică ușoară de compozitori români *19.40:* Romanțe *20.15:* Piese interpretate de orchestre de mandoline. *20.30:* Noapte bună, copii *20.40:* Din viața de concert a Capitalei *21.15:* Emisiune literară *21.30:* Muzică populară românească cerută de ascultători *22.25:* „Capriciu spaniol" de Rimski-Korsakov; Variațiuni simfonice pentru pian și orchestră de César Franck; „Poemul extazului" de Skriabin *23.17:* Concert de noapte.

Programul II. *12.15:* Cvartetul de coarde în Fa major de Theodor Rogalski *12.38:* Din folclorul popoarelor *13.15:* Însemnări de reporter *13.25:* Concert de estradă *14.10:* „Colectiva noastră dragă" — program de cîntece și jocuri *14.30:* Fragmente din opera „Medeea" de Cherubini *15.00:* Orchestra de estradă a Radioteleviziunii sovietice *15.30:* Concertul în Re minor pentru vioară și orchestră de Wieniawski — solist Ion Voicu *16.10:* Muzică ușoară *16.30:* Preludii de folclor de compozitori români *17.00:* Selecțiuni din operetele „Nunta ungară" de Dostal și „Casa cu treifete" de Schubert-Berté *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, muzică *18.05:* Sonatele pentru pian de Beethoven în interpretarea lui Wilhelm Kempf; Sonata a XVI-a opus 31, nr. 1 în Sol major *18.30:* Program interpretat de orchestra de muzică populară a Ansamblului folcloric al Sfatului Popular al Capitalei *18.50:* Cu scriitorii

PROGRAMUL DE RADIO ŞI TELEVIZIUNE

pe meleagurile patriei *19.00:* Muzică uşoară românească *19.30:* Lecţia de limba rusă (avansaţi) *19.40:* Arii şi duete din opera „Nevestele vesele din Windsor" de Otto Nikolai *20.10:* Idila „Siegfried" de Richard Wagner — orchestra simfonică a Filarmonicii de stat „George Enescu", dirijor Ianos Ferencsik *20.30:* Tribuna radio *20.40:* Melodii populare româneşti *21.15:* Interpreţi de muzică uşoară *22.00:* Ciclul: „Pagini din muzica preclasică"; Madrigale de Claudio Monteverdi *22.30:* Muzică de dans *23.10—24.00:* Muzică de cameră: Sonata pentru flaut şi pian de Paul Hindemith — interpretează Dumitru Pop şi Mariana Kabdebo; Cvartetul de coarde nr. 6 de Bela Bartok — interpretează cvartetul „Janacek".

JOI 14 FEBRUARIE. Programul I — *5.07:* Cîntece *5.30:* Gimnastică *5.40:* Valsuri interpretate de fanfară *6.07:* Muzică uşoară *6.20:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Program de cîntece din folclorul nou şi jocuri populare româneşti *6.45:* Salut voios de pionier *7.10:* Mazurci *7.30:* Sfatul medicului: Ce sînt şi cum se combat degerăturile? *7.35:* Anunţuri, muzică *7.45:* Dansuri instrumentale *8.00:* Sumarul presei centrale *8.08:* Melodii populare româneşti *8.30:* Cvartetul în Mi major de Pascal Bentoiu. *9.00:* Vreau să ştiu *9.25:* Concert de muzică uşoară *10.00:* Scene din opere *10.32:* Partita a II-a în Re minor pentru vioară solo de Johann Sebastian Bach — interpretează Henryk Szeryng *11.05:* Muzică uşoară de compozitorii sovietici Boris Karamîşev şi Zara Levina *11.30:* Muzică de balet *12.00:* Solişti şi orchestre de muzică populară românească *12.35:* Muzică instrumentală *13.10:* Muzică din operete *14.00:* Muzică populară din Banat *14.30:* Melodii din filme *15.00:* Din cîntecele şi dansurile popoarelor *15.40:* Concertul nr. 4 în Re minor pentru vioară şi orchestră de Paganini — solist Arthur Grumiaux *16.15:* Vorbeşte Moscova! *16.45:* Piese vocale de compozitori români *17.10:* Cîntece *17.30:* Soliştii aii operelor de stat din ţară *18.00:* Universitatea tehnică radio — Industria clorului şi produsele clorosodice, de ing. Anton Constantinescu *18.15:* Muzică populară rusă *18.30:* Lecţia de limba franceză (începători) *18.40:* Muzică de estradă interpretată de Iolanda Mărculescu şi Mircea Nemeru. *19.00:* Jurnal de întrecere *19.15:* Program muzical pentru fruntaşi în producţie *19.50:* Transmisiunea concertului orchestrei simfonice a Radioteleviziunii. Dirijor Constantin Bobescu. În pauză: „Recunoaşteţi aceste personaje?" — eroi din teatrul clasic universal *22.55:* Muzică de dans.

Programul II — *12.15:* Duete din opere *12.45:* Solişti români de muzică uşoară: Gică Petrescu, Dorina Drăghici, George Bunea, Ilinca Cerbacev, Luigi Ionescu, Sorina Dan, Florin Dorian, Luminiţa Cosmin, Nicolae Niţescu *13.15:* „Ce e nou în librării" *13.25:* Melodii populare româneşti şi ale minorităţilor naţionale *14.10:* Muzică de estradă interpretată la pian *14.30:* Simfonia-suită „Scrisori către prieteni" de Lev Knipper *15.00:* Muzică distractivă *15.30:* Dansuri, coruri şi uverturi din operete *16.10:* Muzică interpretată de fanfară *16.30:* Muzică populară românească *17.06:* Sonatele pentru pian de Beethoven în interpretarea lui Wilhelm Kempf; Sonata a XVII-a opus 31, nr. 2 în Re minor *17.30:* „Grivita 1933" *17.40:* Muzică de estradă *18.05:* Simfonia a III-a în La minor „Scoţiana" de Mendelssohn-Bartholdy *18.45:* Melodii populare româneşti interpretate de Maria Badiu şi violonistul Ştefan Stroie *19.00:* „Republică, patrie înfloritoare" — program de cîntece şi jocuri *19.30:* Tinereţea ne e dragă *19.50:* Muzică de dans *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Din comoara folclorului nostru *21.15:* Muzică de dans *21.45:* Părinţi şi copii *22.00:* Muzică de estradă *22.29:* Ciclul „George Enescu, compozitor"; Cvartetul cu pian opus 30 în Re minor *23.10—24.00:* Concert din opere.

VINERI 15 FEBRUARIE. Programul I — *5.07:* Melodii populare româneşti din diferite regiuni ale ţării *5.30:* Gimnastică *5.40:* Muzică uşoară *6.07:* Cîntece patriotice *6.20:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Mici piese de estradă *6.45:* Salut voios de pionier! *7.10:* Jocuri populare româneşti *7.30:* Sfatul medicului — Cura de fructe în timpul iernii *7.35:* Anunţuri, muzică *7.45:* Melodii distractive *8.00:* Sumarul presei centrale *8.08:* Muzică vocală *8.30:* Concert de dimineaţă *9.00:* Din muzica popoarelor *9.30:* Compozitori sovietici de operă — Meitus: fragmente din opera „Ţinăra gardă" *10.10:* Cîntece de pace şi prietenie *10.30:* Muzică uşoară *11.05:* Trio pentru coarde de Cornel Ţăranu *11.25:* Fragmente din operete *11.52:* Însemnări de reporter *12.00:* Corul de copii al Radioteleviziunii *12.25:* Melodii populare româneşti *12.37:* Concertul pentru dublă orchestră de cameră şi oboi de Theodor Grigoriu *13.10:* Muzică de estradă *14.00:* Partea a III-a „Sub marele steag" din Oratoriul „Stejarul din Borzeşti" de Matei Socor, versuri de Dan Deşliu. Solişti: David Ohanezian şi Cornel Stavru *14.11:* Concert de prînz *15.00:* Muzică instrumentală *15.20:* Potpuriuri de muzică uşoară *15.45:* Concertul nr. 5 în Fa major pentru pian şi orchestră de Saint-Saens — interpretează Jeanne Marie Darre acompaniată de orchestra naţională a Radioteleviziunii franceze, dirijor Louis Fourestier *16.15:* Vorbeşte Moscova! *16.45:* Cîntă orchestra de muzică populară a Uzinei „1 Mai" din Ploieşti *17.10:* Cîntă orchestra de mandoline a ceferiştilor din Roman *17.30:* „În frunte, comuniştii" — Montaj de versuri şi cîntece de masă dedicate luptelor din februarie 1933 *17.50:* Cîntece *18.00:* Universitatea tehnică radio. Centrale termoelectrice, de N. Dănilă, candidat în ştiinţe tehnice *18.15:* Arii din operete *18.30:* Lecţia de limba engleză *18.40:* Muzică populară românească interpretată de Maria Cotîrlea şi acordeonistul Nicolae Florian *19.00:* Jurnalul satelor *19.25:* „Istoria teatrului liric românesc" (9). Mari cîntăreţi din trecut (A) (reluare) *20.15:* „Partidul, inima ţării" — program de cîntece *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Concert de muzică uşoară de compozitori români *21.15:* Carnet plastic *21.30:* Muzică populară românească cerută de ascultători *22.25:* Muzică uşoară sovietică interpretată de Evgheni Kibkalo *22.40:* Muzică de dans.

Programul II. *12.15:* Introducere şi allegro appassionato în Sol major de Schumann; Sonata nr. 4 în Si bemol major de Rossini *12.47:* Muzică uşoară *13.15:* Limba noastră. Vorbeşte acad. prof. Al. Graur (reluare) *13.25:* Dansuri din opere *14.10:* Preluerări corale *14.30:* Melodii lirice *15.00:* Muzică populară românească şi a minorităţilor naţionale *15.35:* Actualitatea în ţările socialiste *16.10:* Soliştii vocali de muzică uşoară *16.30:* Cîntece *16.50:* Tribuna radio „16 Februarie — pagină glorioasă a luptei proletariatului din ţara noastră" *17.00:* Tineri interpreţi în studio *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunţuri, reclame, muzică *18.05:* Ciclul „Mari dirijori": Kiril Kondraşin — Simfonia I în Fa minor de Şostakovici *18.38:* Muzică din operete *19.00:* Muzică uşoară de compozitori români *19.30:* Teatru la microfon — „Anii negri" de N. Moraru şi A. Baranga. Adaptare radiofonică de Sică Alexandrescu cu Silvia Dumitrescu-Timică, Aura Buzescu, George Calboreanu, Al. Giugaru, Gr. Vasiliu-Birlic, Radu Beligan, Ion Manu, Nichi Atanasiu, Marcel Anghelescu, Ion Finteşteanu, Costache Antoniu, Irina Răchiteanu-Şirianu şi alţii. Regia artistică: Sică Alexandrescu. *21.45:* Muzică de dans *22.30:* Moment poetic: versuri închinate patriei *22.35:* Cantonete *23.10—24.00:* Concert de noapte.

SÎMBĂTĂ 16 FEBRUARIE. Programul I. *5.07:* Cîntece şi marşuri patriotice *5.30:* Gimnastică *5.40:* Jocuri populare româneşti *6.07:* Muzică uşoară interpretată la acordeon *6.20:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Cîntă tarafui G.A.C. din Bolintinul din Deal *6.45:* Salut voios de pionier! *7.10:* Dansuri de estradă *7.30:* Anunţuri, muzică *7.45:* Cîntece *8.00:* Sumarul presei centrale *8.08:* Muzică uşoară *8.30:* Valsuri din balete *9.00:* Roza vînturilor *9.25:* Cîntece *9.40:* Muzică de estradă *10.00:* Melodii populare româneşti şi ale minorităţilor naţionale *10.30:* Preludiu simfonic de Ion Dumitrescu: Suita „Puşkiniana" de Prokofiev *11.05:* Formaţii artistice ale ceferiştilor şi petroliştilor *11.30:* Soliştii de muzică populară românească *12.00:* Sonata pentru flaut şi harpă de Carmen Petra; interpretează Nicolae Alexandru şi Nicoletta Mastero *12.20:* În săli şi pe stadioane *12.30:* Muzică uşoară de compozitorii noştri *13.10:* Muzică de estradă *13.25:* Suită de dansuri de Mircea Chiriac *14.00:* Muzică uşoară cerută de ascultători *14.30:* Muzică populară românească *15.00:* Concert distractiv *15.45:* Actualitatea literară *16.00:* Mici piese instrumentale de muzică uşoară *16.15:* Vorbeşte Moscova! *16.45:* Cîntă orchestra de muzică populară a Uzinelor „Grivita roşie" din Bucureşti, dirijor Constantin Ştefan *17.10:* Pagini orchestrale din opere *17.30:* Concursul „Cine ştie, ne scrie!" — întrebările etapei a V-a *17.50:* Jocuri populare româneşti *18.00:* Recitalul violonistului Leonid Kogan *18.20:* Program muzical pentru fruntaşi în producţie *19.00:* „Liberi azi trăim" — radiomontaj *19.15:* Cîntă Constanţa Cîmpeanu şi Constantin Drăghici *19.30:* Muzică de dans *20.15:* Viaţă nouă, cîntec nou — muzică populară românească *20.30:* Muzică de dans *21.15:* Scriitori la microfon *21.25:* Concert de muzică populară românească *22.25:* Muzică de dans *23.20:* Simfonia a IV-a în La major de Roussel.

Programul II. *12.15:* „Sub steagul partidului" — program de cîntece *12.35:* Din creaţia de operetă a compozitorilor noştri *13.15:* Din folclorul popoarelor *13.40:* Muzică uşoară sovietică interpretată de solişti români *14.10:* Muzică instrumentală de compozitori români *14.30:* Muzică uşoară *15.00:* Muzică populară românească din Ardeal *15.25:* Fragmentele „Ani de lupte, ani de greve" şi epilog din Oratoriul „Pe lespedea eroilor" de Sergiu Sarchizov; „Cantata bucuriei" de Ovidiu Varga *16.10:* Muzică uşoară *16.30:* Interpreţi români de muzică instrumentală *17.00:* Muzică de estradă *17.30:* Anunţuri, reclame, muzică *17.50:* Ştiinţa în slujba păcii 18.05: Melodii populare româneşti cerute de ascultători *18.30:* Cîntă Elena Cernei şi Mihail Ştirbei *18.54:* Concert pentru violoncel şi orchestră de Haciaturian — solist Vladimir Orlov, acompaniat de orchestra simfonică a Filarmonicii de stat „George Enescu", dirijor Eugene Goossens *19.30:* Pe teme internaţionale *19.40:* Muzică uşoară românească *20.00:* Muzică de dans. *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Cîntece şi jocuri populare româneşti *21.15:* Muzică de dans *21.45:* Agendă teatrală *22.00:* Muzică de dans *22.38:* Sonatele pentru pian de Beethoven în interpretarea lui Wilhelm Kempf—Sonata a XVIII-a, opus 31 nr. 3 în Mi bemol major *23.10:* Muzică de dans.

TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 10 FEBRUARIE. *8.30:* Gimnastică *9.00:* Emisiune pentru copii şi tineretul şcolar; Filmul artistic „Copilul şi oraşul"; „Căpitanul Val-Vîrtej" (reluare) *10.30:* Reţeta gospodinei *11.00:* Emisiunea pentru sate. Din cuprins: Telejurnalul satelor; Din experienţa unei G.A.C. specializate în cultura legumelor; Prieteni ai cărţii; De la un meridian la altul; Despre lumea microorganismelor folositoare agriculturii; Filmul documentar „Prin Carpaţii Răsăriteni"; Muzică populară românească: cîntă o formaţie condusă de Victor Predescu. Soliştii: Maria Lătăreţu şi Petre Săbădeanu *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Filmul artistic „Hamlet" — o producţie a studiourilor engleze cu Laurence Olivier, Jean Simmons, Basil Sidney, Terence Morgan *21.50:* Muzică uşoară. Cîntă o formaţie condusă de Edmond Deda. Soliştii: Constanţa Cîmpeanu, Mihai Kingsburg şi Luigi Ionescu. Buletin de ştiri.

LUNI 11 FEBRUARIE. *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru copii: Vesele jucării prinse-n poezii; filmul „Vreau să ştiu tot" (nr. 24) *19.40:* Actori de cinema: V. Tihonov *20.20:* „Teatru — artă realistă" (III); Comedia latină şi teatrul medieval de Ion Marin Sadoveanu. Exemplificări din : „Soldatul fanfaron" de Plaut (interpretează H. Nicolaide, Matei Alexandru, Mihai Fotino, Ştefan Bănică, Coca Andronescu, Rodica Tăpălagă, Valeria Gagialov ş.a.); „Farsa jupînului Patelin" (interpretează Florin Scărlătescu, Dem. Rădulescu, Rodica Ţuţuianu, Gheorghe Oprina) *21.50:* Telesport. Buletin de ştiri.

MARŢI 12 FEBRUARIE. *18.30:* Universitatea tehnică la televiziune. *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru tineretul şcolar: „Vîrsta uceniciei" *19.30:* Transmisiune de la Teatrul de Operă şi Balet al R.P.R. „Romeo şi Julieta" de Serghei Prokofiev — cu Alexa Dumitrache-Mezincescu, Gheorghe Cotovelea, Eugen Mărcui, Ştere Popescu, Amato Checiulescu şi alţii. În pauză: Emisiunea de ştiinţă şi tehnică. Ciclul „Asaltul Cosmosului" (IV). Buletin de ştiri.

MIERCURI 13 FEBRUARIE. *17.00:* Emisiune pentru cluburile din întreprinderi. Din cuprins: Telejurnalul săptămînii; Din realizările Institutului de cercetări electronice; O vizită printre petroliştii de pe Valea Prahovei; Oameni obişnuiţi; Cărţi tehnice; Din creaţia cercului literar „Ion Creangă" din Iaşi; Formaţii artistice de amatori din raionul Grivita roşie şi de la clubul „Petrolistul" din Cîmpina *19.00:* Emisiunea pentru sate. Din cuprins: Buletin agricol; Tribuna experienţei înaintate; Pentru legumicultori; Reportajul „La punctul de agitaţie"; Luna cărţii la sate; Muzică populară românească în interpretarea formaţiei clubului „Grivita roşie". Sfaturi pentru telespectatori. Buletin de ştiri.

JOI 14 FEBRUARIE. *18.30:* Universitatea tehnică la televiziune. *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru copii „Căpitanul Val-Vîrtej îşi instruieşte echipajul" *19.35:* Demonstraţie de haltere *19.55:* Telemagazin *21.00:* Muzică distractivă. Cîntă o formaţie condusă de Leonid Gudzichievici. Soliştii: Virginia Gudzichievici, Floria Cornea, Ramon Calzadilla şi Mihai Ştirbu. Buletin de ştiri.

SÎMBĂTĂ 16 FEBRUARIE. *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Să învăţăm un cîntec pionieresc *19.30:* Montaj literar închinat zilei de 16 Februarie *19.45:* Cîntece muncitoreşti *20.00:* Calea Grivitei, ieri şi azi *20.15:* În faţa hărţii *20.25:* Filmul artistic: „Secretul cifrului" *21.50:* „Primul bal". Coregrafia: Vasile Marcu. Buletin de ştiri.

„Plapuma moleculară"

Există în Uniunea Sovietică lacuri care, deşi primesc apă de la mai multe rîuri, nivelul lor rămîne totuşi acelaşi. Cîndva acest fenomen se explică printr-o evaporare intensă a apei. Dacă aceasta ar putea fi oprită, lacurile ar deveni mai adînci, constituind excelente bazine de acumulare. Bazinele ar putea fi folosite pentru i gaţii şi alimentarea cu a a oraşelor.

Un grup de specialişti Academiei de ştiinţe a R.S. Armene au propus recent proiect original de reducer evapor rii lacurilor situate regiunile cu climă c lduro şi secetoasă. Planul lor a denumit „plapuma mole lară". După părerea autor acestui plan, suprafaţa la rilor ar trebui acoperită c peliculă subţire dintr-o s stanţă chimic ce va red simţitor gradul de evapor a apei. Cei mai adecvaţi ac tul scop au fost găsiţi alc olii graşi care, împrăştindu pe suprafaţa lacului, ar f ma o peliculă extrem de su ţire — abia vizibilă. Dac de pildă, lacului alpin Sev din Munţii Caucaz i s-ar apli acest „tratament", rezultate ar permite construirea u hidrocentrale puternice şi plus irigarea cîtorva mii nectare de pămînt.

Şapte monumente celebr

ORIZONTAL: 1) Cele suspendate ale Semiramidei au constituit cea de-a doua minune a lumii antice — Mare istoric grec care a dat detalii despre piramide, una din cele şapte minuni ale lumii antice. 2) Insulă în Marea Egee, unde sculptorul Chares din Lindos a construit cea de-a şaptea minune a lumii antice — Mare sculptor grec, autorul altarului din templul Artemizei din Efes, a treia din cele şapte minuni ale lumii antice. 3) Una din soţiile lui Nabucodonosor, fiica regelui Ciaxares al Medeei — Pronume — Referitor la soare. 4) Naşă — Mare sculptor al Greciei antice, autorul statuii lui Zeus din Olimp, a cincea minune a lumii antice — Măsură de timp. 5) Se referă la mari altitudini montane — Costin Stănescu—Sînt. 6) Cele şapte „monumente ale lumii antice" în acest careu — Animal al deşertului — Diftong. 7) Radu Ionescu — Osie — Eroul unei opere de Glinka. 8) Contrariat — Înclinarea unui teren — Din loc în loc. 9) Zeitate egipteană — Nu sînt buni — De la (înv.). 10) Tăcere — Învăţat grec. 11) A face treabă — Poleit cu aramă. 12) Cerc de fier în jurul roţii — Localitate în India — Irită. 13) Oraşul în care a fost înălţată în antichitate statuia lui Zeus din Olimp — Loc în care se închid vitele — Localitate în Suedia. 14) Legendară regină a Babilonului — Ulpiu Ionescu. 15) Pronume — Ştiinţa în care egiptenii au făcut dovada că erau foarte avansaţi în perioada construcţiei piramidelor.

VERTICAL: 1) Roca du din care s-a construit tavan camerei regelui din Pirami cea mare — Arhitect c Cnid, chemat de Ptolom Filadelful pentru a constr Farul din Alexandria, a şas minune a lumii antice. Capitală europeană cu num roase monumente antice — dat foc templului Artemiz 3) Nu sînt dinamici — Loc litatea unde se află templ Artemizei. 4) Înscrisă actul de zestre — Popor d ţara piramidelor — Comu în Franţa. 5) Pronume — C — Metal. 6) Monumenta operă arhitecturală situa în preajma piramidelor — I căpere — Ion Teodorescu. Comună în Sălaj — Plan textilă — Alecu Popes — Înfăşurare. 8) Încreţitu — Melodii — Creangă (poetu 9) Oraş unde s-a construit c lebrul edificiu funerar pent regele Mausol, cea de-a pat minune a lumii antice — L calitate în S.U.A. 10) Pr fix — Tăioasă — Exclamaţi 11) Afluent al Isarului - Întocmai — Campion rom de gimnastică. 12) Prefix - Riu în Alsacia — Hotar (înv — Bold. 13) O altă insulă Marea Egee unde se af un celebru templu al l Apollo, socotit şi el o m nune a timpurilor antice - Zeiţa protectoare a oraşul Efes, în cinstea căreia a fo construit un celebru templ 14) Constructor de oale - Nume feminin — Elemer chimic. 15) Celebrele grădi suspendate ale Semiramid — Zeul soarelui la egipte — Mărime.

Dezlegarea jocului „PRIN MUZEELE CAPITALEI", apăr în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Galerii— Brad. 2) Eminescu — Ifa. 3) Nave — E—Labin. 4) Una — Arte — Est. 5) R—Dan — Oier — E. 6) Irimescu — Ae. 7) Stimă — Rm — Lr. 8) M — I - Onciul — A. 9) As — Inar - Real. 10) Tal — Atanasii 11) Eroi — Obelisc. 12) Ru bens — Tentă.

ititorii ne scriu, noi răspundem

tribuții romî- i în domeniul iei (I)

e sînt cercetătorii romîni eniul chimiei ale căror riri sînt recunoscute pe nternațional?"

Romulus CIOROIANU, , str. Al. I. Cuza nr. 10

unde MAX SOLOMON, t, șef de laborator la ul de metrologie.

cu neputință să rezumi, eva rînduri, aportul torilor romîni la chi- ondială. Iată cîteva i pentru alcătuirea unei i aproximative...

iarhul chimiei romî- *Nicolae Teclu* (1839- membru al Academiei e din anul 1879, pro- de chimie la Viena, oazele chimiei crimina- și a creat becul care-i numele și care se gă- zi pe mesele mai tutu- oratoarelor din lume. *u Poni* (1841-1925), or al Universității le- descoperit două mine- ecunoscute pînă la el nita și badenita) și a tat cercetările chimis- us Konovalov, realizînd și de oxidare și nitrare rocarburilor din petrol d azotic de diferite con- ții.

nul profesor de chimie că de la București, doc- *onstantin Istrate* (1850- a descoperit franceinele lasă nouă de coloranți, zot, stabili la lumină, opsesc mătasea în diferi- nțe de roșu. A extras din o substanță complexă, oscută pînă la el: frie- . Studiile lui Istrate acestei substanțe au luate în 1935 de o serie cetători americani (N.L. și colaboratorii), care-i ă pe precursorul romîn. cedeul de separare a selor de distilare a țiței- prin dizolvare selectivă oxid de sulf lichid — azi în marile rafinării oratoare din lume — este chimistului romîn *La- Edeleanu* (1861-1941). anizatorul cercetării în niul chimiei fizice la profesorul *Petre Bogdan* -1935), este citat de e savant suedez Svante nius pentru lucrarea de- nobilitatea ionilor de po- Această lucrare, ca și ile lui P. Bogdan despre erile moleculare, sînt i ale științei universale de un romîn.

eorghe Spacu (1883- , membru al Academiei Române și al societăților himie din Paris și din ington, a fost unul din erii chimiei complecșilor. ul din străluciții elevi ai Gheorghe Spacu, *Radu ditescu* (1894-1958), mem- al Academiei R.P. Ro- și membru corespondent Academiei de științe a Ungare, a sintetizat noi lecși anorgano-organici aloizi; a elaborat metode nale de dozare a elemen- din lichide biologice și a tizat compuși care ser- la cultivarea unor bacilli berculozei și ai bolii car- ase fără însușiri patogene. laboratoare modern uti- înconjurați de grija și irea partidului, condu- ii de azi ai cercetării chi- , împreună cu colabora- lor tineri, dezvoltă tra- cercetării originale în ia românească. Dar de ia ne vom ocupa într-un ăr viitor.

Bușteni transportați pe cablul de oțel al funicularului Wiessen pînă la punctul de încărcare.

Lemn pentru combinatul de la Vaduri

L-ar cuprinde mirarea pe Calistrat Hogaș dacă ar drumeți astăzi prin Munții Neamțului. S-ar minuna văzînd cum peste crestetele semețe ale brazilor trec în zbor bușteni duși pe firul de oțel al funicularului Wiessen; cum cotigior cu boi le-au luat locul autoremorcile și tractoarele; cum toporul și joagărul de mînă au fost expediate la muzeu de către ferăstrăul cu motor. La poalele codrilor acoperiți de nea, pe șoselele nou croite în munte, gonesc mașinile ce duc fabricilor lemn pentru producția de mobilă a anului 1963. Harnicii conductori auto înfruntă nămeții transportînd lemn de la exploatarea Piriul Străjii pînă la Combinatul de industrializare a lemnului de la Vaduri.

Pompei ȘIMON, Piatra Neamț

Pe șoseaua de la poalele codrilor trece, încărcată, autoremorca nr. 26.111-Bacău, aparținînd I.M.T.F.-Piatra Neamț, condusă de șoferul fruntaș Nicolae Apostoaie.

Ranguri și funcții diplomatice

Cititorul nostru Florin Paraschiv, *student din Brașov, str. Memorandului nr. 13 ne întreabă: „Care este alcătuirea unei reprezentanțe diplomatice și ce sînt consulatele?"*

Convenția de la Viena din 1961 cu privire la relațiile diplomatice constituie cel mai recent document care stabilește rangurile diplomatice: ambasador extraordinar și plenipotențiar; trimis extraordinar și ministru plenipotențiar; însărcinat cu afaceri.

Primii doi sînt acreditați pe lîngă șeful statului în care sînt trimiși, iar însărcinatul cu afaceri, pe lîngă Ministerul Afacerilor Externe. În cazul cînd șeful de misiune — ambasadorul sau ministrul — lipsește din motive de boală, concediu sau postul este vacant, conducerea misiunii poate fi încredințată unuia din membrii personalului diplomatic cu gradul cel mai înalt, primind funcția de însărcinat cu afaceri ad-interim (a.i.).

Ca personal diplomatic, în practica internațională a statelor, în afară de gradele menționate se mai cunosc următoarele funcțiuni: consilier de ambasadă sau de legație; secretar I; secretar II; secretar III și atașat.

Ambasadorul extraordinar și plenipotențiar este considerat ca fiind de cel mai înalt rang. Pînă la sfîrșitul secolului la XIX-lea numai marile puteri aveau dreptul să numească reprezentanți diplomatici în rang de ambasador. Statele mici sau dependente aveau dreptul de a trimite numai reprezentanți diplomatici de rang inferior — ceea ce sublinia poziția de inegalitate a diferitelor state în raporturile dintre ele.

În prezent, misiunile diplomatice pot fi transformate în ambasade prin înțelegerea dintre statele interesate, indiferent de faptul dacă statele respective sînt mari sau mici.

Reprezentanții consulari sînt agenți oficiali numiți de guvernul unei țări într-un anumit centru (oraș, district) al unei alte țări, pentru apărarea intereselor economice, juridice, culturale sau de altă natură ale statului respectiv, ale cetățenilor și persoanelor sale juridice.

Consulii se disting, în raport cu atribuțiile ce urmează să' îndeplinească, după ranguri sau grade: a) consulul general conduce consulatele generale care se găsesc de obicei în districtul cel mai important; b) viceconsulul este îndeobște un auxiliar al consulului general sau al consulului și conduce în cazuri relativ rare un viceconsulat separat; c) consulul îndeplinește atribuții consulare într-un oraș sau district (districtul consular poate să nu coincidă cu o subîmpărțire administrativă a țării respective; limitele sale se stabilesc prin acord între state) și este subordonat consulului general, dacă acesta există în statul respectiv; d) agentul consular îndeplinește de obicei atribuții auxiliare într-un centru relativ secundar și este subordonat consulului statului său.

De la fotocorespondenți

Palatul Casei de cultură a studenților din Cluj, recent construit în centrul orașului. *(Al. Strâmoneanu, funcționar, Cluj)*

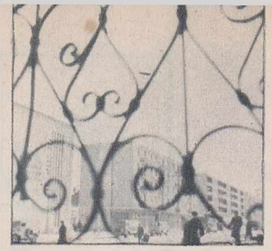

În noul centru al Devei. *(V. Onoiu)*

A nins din belșug în parcurile băcăoane. *(Vasile Bogdănel, Bacău)*

Amurg de iarnă. *(Ileana Terek, Deva)*

E corect spus „felul cum"?

„În articolul «Sensuri vechi și noi» apărut la rubrica «Povestea vorbei» în «Flacăra» nr. 50 din 15 decembrie 1962 am întîlnit următorul text: «Cine urmărește povestea cuvintelor de-a lungul veacurilor rămîne citeodată surprins constatînd că felul cum folosim...» etc. Nu cumva e greșită construcția «felul cum folosim»?"

Aurel POPESCU, Calea Dorobanților nr. 134, București

Răspunde autorul articolului în cauză, SORIN STATI, cercetător principal la Institutul de lingvistică.

Considerînd că adverbul *cum* înseamnă *„în ce fel"*, dv. aveți impresia că *felul cum* ar însemna „felul în ce fel". Aș fi comis deci greșeala numită pleonasm (ceva în genul *baza temeliei* sau *avansați înainte!).*

Întrebarea pe care o puneți merită toată atenția, întrucît e vorba de un mod de exprimare des întîlnit în vorbire și în scriere. Dv. propuneți — în loc de *felul cum — felul în care.* Desigur, construcția a doua e mai răspîndită, dar nici prima nu este greșită, și iată de ce: propozițiile care lămuresc înțelesul unui substantiv (așa-numitele propoziții atributive) nu trebuie neapărat să înceapă cu pronumele relativ *care.* Adesea folosim în acest scop adverbele relative *cînd, cum, unde.* Exprimări ca: *„în momentul cînd și-a dat seama"*, *„în clipa cînd s-a produs ciocnirea"* s-au impus de mult în limba noastră literară. Dar, urmînd procedeul folosit de dv., ar trebui să le considerăm incorecte. Într-adevăr, ce înseamnă *cînd?* Oare sensul acestui cuvînt nu este „în ce moment, în care clipă"? Ar rezulta că *„în clipa cînd"* înseamnă „în clipa în ce moment" — deci un pleonasm. *„În momentul cînd"* ar însemna „în momentul în ce moment!" Situații asemănătoare întîlnim după substantive care arată locul, de pildă *locul unde se petrece acțiunea.* Dacă am folosi și aici metoda explicării adverbelor, construcția ar avea înțelesul „locul în ce loc se petrece acțiunea".

Spunînd *momentul cînd* sau *locul unde* nu comitem nici o greșeală; lingviștii n-au nici un motiv să le considere nerecomandabile. În aceeași situație se află *felul cum*, unde astăzi nu trebuie să mai vedem un pleonasm.

Cum se explică apariția îmbinărilor de tipul *momentul cînd* sau *felul cum*, care sînt în aparență pleonastice? Prin efectul unei tendințe a limbilor de a preciza cît mai limpede natura raporturilor dintre cuvinte: *în care* e mai vag decît *unde, cînd, cum. Cînd* întărește ideea temporală exprimată prin *momentul; cum* întărește ideea de mod, fel, exprimată prin *felul.* Fenomenul acesta se produce destul de des: *îi dă lui Ion* e mai precis decît *dă lui Ion; de aceea a venit, fiindcă a fost chemat* e și mai clar decît *a venit fiindcă a fost chemat; așa încît*, comparat cu *încît* singur, exprimă cu mai multă precizie ideea de consecință etc., etc.

Cititorii către cititori

Următorii cititori doresc să corespondeze: *Aurel Vasilievici Popa*, învățător la școala medie din Novoselsk, raionul Reni, reg. Odessa, U.R.S.S.: matematici (corespondează în română și rusă); *Efim Moiseevici Nazarovski*, învățător, satul Cernevți, raionul Cernevți, reg. Vinița, R.S.S. Ucraineană. U.R.S.S.: matematici, pedagogie, muzică, cinema (corespondează în rusă, ucraineană și română); *Tomasz Strzelecki*, Lodz 1, ul. Zielona 27 m 1, R.P. Polonă: filatelie, ilustrate, diverse; *Osipiuk Ștefan*, elev, Hajnowka, ul. Osiedle m. Konopnickiej 3/11, R.P. Polonă: filatelie, teme diverse; *Chudzicki Mirosław*, Lodz, ul. Wojska Polskiego, 70 m. 6, bloc 14, R.P. Polonă: filatelie, filumenie, ilustrate (corespondează în polonă și rusă); *Mirosława Harbacevska*, Lodz, ul. Zeromskiego 6/18 R.P. Polonă: fotografii actori (corespondează și în limba rusă); *Szulc Edward*, Lodz, Limanowskiego 81, R.P. Polonă: teme diverse (în polonă, rusă, engleză, germană); *Mirowski Marian*, ul. Zeglauska 9, Lodz, R.P. Polonă: teme diverse (rusă, germană, polonă, engleză); *Cieslak Lech*, Koscianki K/ Wrzesni woj. Poznan, R.P. Polonă: filatelie, geografie (în polonă, rusă, germană, franceză); *Balogh Tibor*, Budapest II, Vöröshadsereg u. 116: teme diverse; *dr. Georgeta Petre*, Constanța, str. Petre Gheorghe nr. 11: literatură, medicină, artă, ilustrate; *ing. Aurel Mașca*, Sibiu, str. Ciocîrlei nr. 13: ilustrate; *Florentin Popescu*, elev, Buzău, str. I. C. Frimu nr. 67, cartierul 23 August: literatură, film, ilustrate; *Marina Grecu*, muncitoare, București, str. dr. Bogdan nr. 21, raion 1 Mai: teme diverse, ilustrate; *Octavian Rudeanu*, muncitor, Deva, str. I. A. Gagarin nr. 2: ilustrate; *Filip Ioan*, școlar 2 Moinești, reg. Bacău: ilustrate.

LACĂRA
ristă social-politică și literar-artistică

Anul XII—Nr. 6 (402) 9 februarie 1963

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII

Căsuța poștală: 3507 o/. 33, Tel. 17.60.10 int. 1744

ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Vlad MUȘATESCU. Tipărită la Combinatul poligrafic Casa Scînteii.

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

UMOR

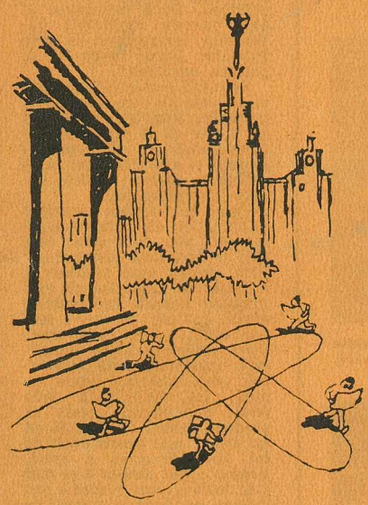

Studenţi la fizică, în preajma examenelor.
Din „Nouvelles de Moscou"

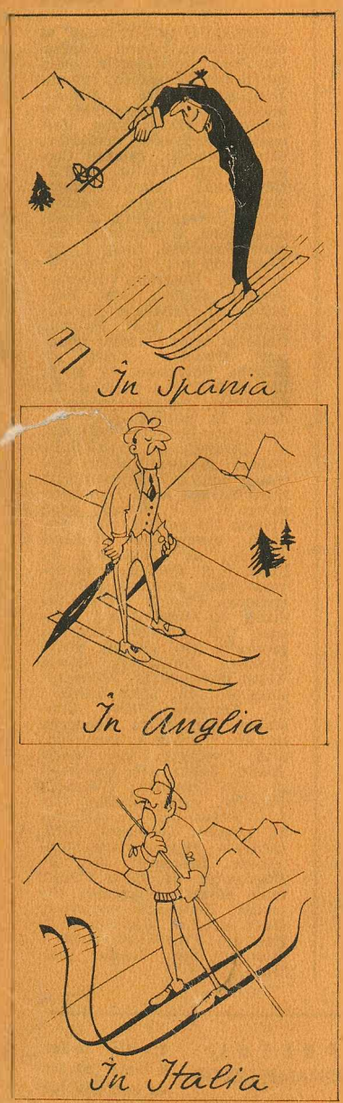

Schiul pe diferite meridiane.
Din „l'Humanité Dimanche"

Cik DAMADIAN

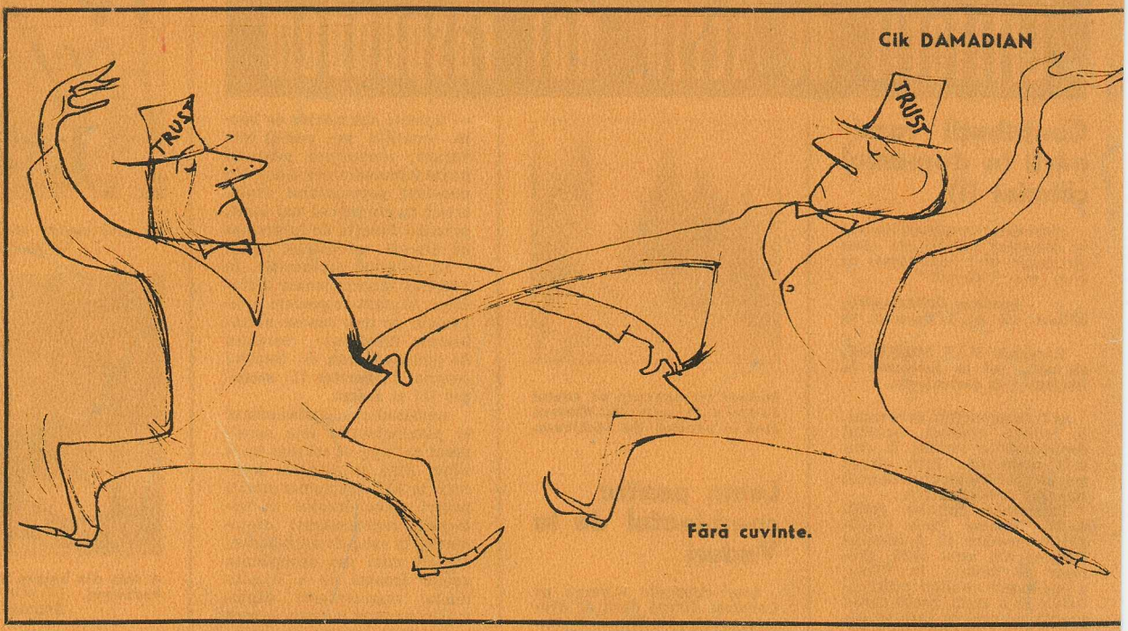

Fără cuvinte.

DUPĂ EŞECUL TRATATIVELOR DE LA BRUXELLES

Eugen TARU

Piedica.

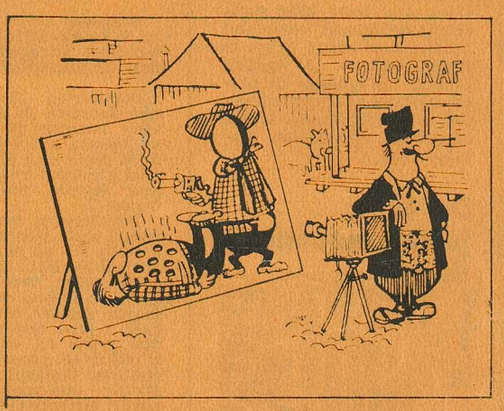

Fără cuvinte. Din „Paese Serra"

Pentru mai multă siguranţă...
Din „Schweitzer Illustrierte"

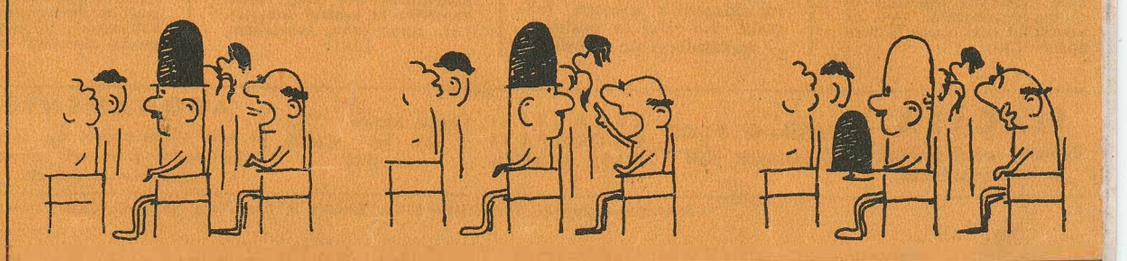

Fără cuvinte. Din „Eulenspiegel